

elkar

UDAZKENA 2021

65. ZENBAKIA

www.elkar.eus

EDORTA *eta* IRATI JIMENEZ

*Nikole bijotzekua eta
Begiak zabalduko zaizkizue
mami handiko saiakerak*

+

JULIA NAVARRO

De ninguna parte, una novela sobre desarraigo e identidad

KALAKAN ETA EUSKADIKO ORKESTRA, ELKARLANEAN

IZEN PROPIOAK:

Marian Rojas · Hedoi Etxarte · Uxue Alberdi · Araiz Mesanza · Elena Martinez Rubio · Aritz Galarraga ·
Nerea Loiola · Adriano de Mata · Iñigo Bolinaga · Antton Olariaga · Josean Gil-Garcia · Iñaki Uria · Josean Morlesin

EGIN HARPIDETZA!

ETA JASO ELKAR DENDETAN
ERABILTZEKO 10€-KO BONOIA!

Irria aldizkaria ezagutu nahi duzu eta oraindik ez zara harpide?

Bete www.irrienlagunak.eus webgunean topatuko duzun formularioa eta azken bi aleak jasoko dituzu deskargatzeko moduan.

URTEAN
49€

HARPIDETZA EGITEKO AUKERAK:

Telefonoz: (0034) 943 304 332 zenbakira deituz

E-posta: harpidetza@irrienlagunak.eus helbidera idatziz.

www.irrienlagunak.eus/harpidetza-n izena emanaz.

Baliatu gure eskaintza berezia eta jaso urtean iRRiAren 10 ale etxean!!

AMAK NATURA ETA BIDAIEI BURUZKO
IRAKURGAIK DITU GOGOKO.

AITA ZIENTZIA-FIKZIO ZALEA DA.

NIRI, BERRIZ, MAMUEN IPUINAK IKARAGARRI
GUSTATZEN ZAIZKIT.

GURE ZALETASUNEN MOSAIKOA
PIEZA EZBERDINEK OSATZEN DUTE!

JOSEAN MORLESIN

Kultura sarean

Jarrai gaitzazu gure sare sozialetan

@elkar

flickr elkartaldea

elkar_taldea

f elkarTaldea

postdata.elkar.eus

ekar
www.elkar.eus

ekar
liburu-
dendak

ALGORTA (GETXO)

Telbtxe 11
94 491 66 16

ARRASATE

Erdikokale 14
943 79 78 29

BAIONA

Gouverneurs 9
559 59 35 14

BARAKALDO

Merindad de Uribe
944 37 22 76

BASAURI

Dr. Jose Garai 11
94 426 13 84

BERGARA

Ibargarai 7
943 76 40 50

BILBO

Licenciado Poza 14
94 443 47 08

Zamudioko ataria Zazpikale

94 416 14 50

Iparragirre 26

94 424 02 28

DONOSTIA

Fermin Calbeton 21
943 42 00 80

Bergara 6

943 42 63 50

GASTEIZ

San Prudencio 7
945 14 45 01

Apraiztarrak 1

Campus
945 14 16 70

HERNANI

Kale Nagusia 30
943 55 15 37

IRUN

Colón pasealekua 8
943 63 17 26

IRUÑEA

Comedias 14
948 22 41 67

Leire 9

948 17 55 38

TOLOSA

Arostegieta z/g
943 67 35 33

DESCUBRE
**LOS CÓMICS
MÁS ADICTIVOS.**

RRRRAARGH

Síguenos en:

edebé.com

**Liburu miresgarri
bana idatzi dute
Edorta Jimenezek eta
Irati Jimenezek, eta
aitzakia horrekin
elkartu ditugu, Nikole
bijotzekua eta Begiak
zabalduko zaizkizue
saiakezez hitz egiteko.**

EDORTA ETA IRATI JIMENEZ

**Euskal literatura sistemaz idatzi duzu liburu mar-
dul bat, Irati, urtetako hausnarketen emaitza, bai-
na idazten hasi aurretik zuk zeuk bazenuen, nola-
bait, euskal letren munduaren ezagutza, ezta?**

I.J. Baneukan, bai. Idazlea ez ezik, idazle baten alaba
naiz eta urteak daramatzat editore batekin bizitzen –
orain editore ohi batekin, halakorik bada–. Bizipen horiei
esker izugarri aberastu da sistema honi buruz daukadan
ezagutza. Idazle hasiberriekin eta beterranoekin gerta-
tzen dena ikusi dut, genero-arloko analisiak ze injustoak
diren emakumeekin eta ze itsuak gizonekin, ze arazo di-
tugun idazleok editorialekin eta zenbat arazo eramaten
ditugun idazleok geurekin argitaletxeetara. Askok esker-
tzen dut pribilegio hori.

**Zer inpresio atera duzu zuk, Edorta, Iratiren li-
burua irakurrita?**

E.J. Grinaz idatzia dela da esan behar dudana lehena.
Halako grinaz ze, etorri eran idatzia dela ematen duen.

Badakit, oster, testuarekin luzaz jardun izan duena. Zur
eta lur utzi naute, bai erakusten duen jakintzak, bai era-
bili duen ausardiak, biek. Liburuak euria ekarriko du. Bob
Dylan parafreseatuz, “non izan zara, zer ikusi duzu, ene
alaba laztana?”.

**Eta zuk, Irati, zer esango zenuke, Edortaren libu-
ruari buruz?**

I.J. Historian atzera egiten duen lan apasionantea dela,
kalumnien, gezurrek eta injustiziak zornetutako zauria
hartu eta zauri hori orri-ahorekin irekitzen duena, egia
ager dadin bere botere guztiarekin. Irakurleok edertasu-
nezko arrakala batetik sartzen gara, eta apurka-apurka
goaz ezagutzen historia apasionante bat eta emakume
are apasionanteago bat. Isildutako emakume bat zutunik
jarri da, gure artean dago, denok ikusteko eta entzuteko
moduan, bere historia kontatzen. Emozionantea da. Eta
niri dagokidanez, bereziki hunkigarria, aitaren liburua
delako Nikoleren historia kontatzen duena eta horrek

areagotu egiten duelako iraganetik datorren oihartzuna,
gure amumarena, gure birramumarena, Urdaibaiko ema-
kumeena eta, gure artean egon ez arren, nigan eta gudan
dauden emakume guztiena.

**Noiztik ari zinen biltzen Nikolasa Atxikallenderi
buruzko materiala? Eta nolakoa izan zen pan-
demian egunerokoa idaztearen esperientzia?**

E.J. Materiala biltzen Joseba Agirreazkuenaga adiskideak
Argian argitaratu zituen hari buruzko lan biekini hasi
nintzen. Gero bera eta biok gehiagoren bila saiatu gi-
nen. Hortxe daude Josebaren gutun liburu biak, argi-
taratua bata, argitaratu gabea bestea. Idazten hasia
2020ko martxoaren 15eko goizean erabaki nuen, ezin-
bestez etxean sartuta ginel; egun berean lagun bati
eskatu nion libre geneukan halako blog batean sar-
tzeko, irudiekin. Egunak ez zidan ematen! Nirea amo-
rrua! Idazten egunero hamar bat ordu egiten nuen. Pla-
zer handia. Batik bat Nikoleren ordeko sentitu naizelako

“Nikoleren ordeko sentitu naiz eta historia berri bat egiten ari nintzen kontzientzia hartuz joan naiz”

“Plazerez irakurtzeko testu bat egin nahi izan dut eta, era berean, liburu lagungarri bat”

AZALEKO ETA BARRUKO ARGAZKIAK: INIGO AZKONA

NIKOLE BIJOTZEKUA

Edorta Jimenez

Nikolasa Atxikallende, Sabino Arana Goirenen alarguna, pertsonaia ahaztua, baztertua eta laidoztatua izan da, etsaiek ez ezik, baita hurbilekoek eta ahaideek ere. 2020ko itxialdian haren figura berreskuratu, laudatu, eta haren historia kontatzen jarri da egilea, poesiarik onenaren edertasun lirikoaz eta thriller bizkorrenaren intriga guztiaz.

BEGIATZABALDUKO ZAIZKIZUE

Irati Jimenez

Saiakerak behar omen lukeen hoztasunaren kontra, bero bezain sutu ekin dio autoreak euskal letren ajeak identifikatzeari eta haientzako soluzioak proposatzeari, eta berotasun horri esker orriak irentsi darama irakurlea. Debatea piztu nahi duen liburua eta zalantzarik gabe zeresana emango duena.

eta, ez dut ukatuko, halako batean historia berri bat egiten ari nintzen kontzientzia hartuz joan nintzelako. Zer esanik ez artxiboetara fisikoki joateko era izan nuenean. Liburuan kontatzen dudana polizia espagnol "antiterroristaren" gorabehera kontatu ahal izatea ere plazera izan da.

Zuk ere, Irati, aspaldian esan nahi zenituenak esan dituzu saiakera apasionatu honetan?

I.J. Aspaldian esan nahi nituenak baino gehiago, aspaldi pentsatzen nituenak esan ditut eta esan nahi nituen moduan. Gure literaturaren diagnostiko batetik abiatu naiz, baxu gaudela esateko eta, aldaketarik egin ezean, modu larrian egin dezakeela egoerak okerrera. Beste sintoma batzuk ere aipa daitezke, baina aski egiaztatua eta mingarria da irakurleen galera. Horregatik eman ditut azken hiru urteak testu literarioak eta literaturari buruzkoak modu apur bat obsesiboan aztertzen eta liburu honek eskatzen zuen

informazio guztia biltzen. Liburu hau irakurleentzat idatzi dut, idazleentzat, kazetarietzat, kritikoentzat, editoreentzat eta gure sistemak bultzada bat behar duela sinesten duten guztientzat.

Plazerez irakurtzeko testu bat egin nahi izan dut eta, era berean, liburu lagungarri bat. Gutxitan esplikatzeko dugu zer den literatura eta saiatu naiz horri buruz hitz egiten, eta oinarri batzuk jartzen, literatura nola egiten den ikusteko eta literaturan gutariko bakoitzak eta guk guztiok zer egin dezakegun imajinatzeko. Saiatu naiz maite dudana moduan idazten: umorez, amorez, maitasunez eta fedez. Beti izan dira emaitzarik onenak eman dizkidaten osagaiak, eta horiek izan dira liburu hau egiteko literaturaren zeremonia sobrenaturalak eskatu dizkidanak.

Edorta, zure liburuan badago feminismoaren bindikazio bat, eta sarrean aitortzen duzu emakume idazleren baten eskuetan utzi nahi izan

zenuela bildutako materiala. Azkenean zeuk egin izanaz poztzen zara?

E.J. Begira, Nikoleren historia norbaitek kontatu izanak itzel poztuko nindukeen. Saiatu nintzen eta inork ez zidan jaramonik egin, ez zuen zertan. Aurreiritziak tarteko, badakizu. Sabinoren emaztea? Zera... Lan hau aldarria da. Eta bai, poztzen naiz. Ikaragarri poztzen naiz. Orain Nikolasa Atxikallendek askori eta askori garrasi egiten diela sentitzen dut: "Zuok, bai, zuok zikinok, zu, eta zu, eta zu be bai...". Feminismora joz, oster, Nikole lerro bakarra izan da historietan; lerro oker idatzia gainera. Hitzaurrean haren oroimena salbatu diguten emakumeak aipatu ditut. Nikoleren erretratua horiei esker osatu ahal izan dut.

XABIER MENDIGUREN ELIZEGI
Editorea

Antonio Muñoz Molina

Volver a dónde

Una lúcida mirada sobre la España actual a través de la memoria íntima de una familia a lo largo del último siglo.

 Seix Barral

JOSEAN GIL-GARCIA
Mendizalea eta irakaslea

Proposamena

MUNDUA BALOI BATEAN

Nikolas serio demonio jarri da baloiairen aurrean. Demaseko gola sartu nahirik, Kepa lagunari zuzen-zuzen begiratu dio, bi-biak duelu batean baleude bezala. Estutasuna nagusi da narrazioa hastearekin batera. Tentsioa ere, handia. Tupustean, Nikolasek bihotz hartuta, atzeraka hasi da. Ibilian-ibilian, abiada hartu nahi izan du inoizko jaurtiketarik indartsuena egiteko xedez. A zer nolako paradoxa! Atzeraka ibili behar izango du aurrera pausoak egin ahal izateko. Txantxetarako gogorik ez dago, jokoa baitago bere izaera apala, bere munduari begiratzeko modu aparta. Nikolas futbolzalea ez bada ere, jokaldi ederra

borobildu nahi du, indarrez eta irmotasunez. Ez da, beraz, jokoz kanpo egoteko garaia. Aski da berenganako mespretxua eta iraina. Taldeko "kakanarrua" izateari uzteko hautua egina du-eta.

Atzeraka dabilela, munduan barrena itzelko bidaia osatuko du Nikolasen. Protagonistaren joan-itzulia da, hain justu ere, **Patxi Zubizarreta** idazle ordiziarrek baliatzen duena hamaika kontakizun xume, hitz joko bizi, igarkizun ezkutu eta, *tiruriru-tantiruriru*, kantu goxo tartekatze. Ahozko tradizioan oinarritutako altxorren berri emateaz hiru aingeru—edo kasik lau—arduratuko dira. Zaintzaileok hizkuntzarekiko trebezia erakutsi-

ko dute, Nikolasengan arreta jartzen duten artean. Horra hor idazlearen esker oneko ekarpena! Gainera, **Elena Odriozola** ilustratzailearen lan grafikoak sentiberatasunez eta errugabetasunez jantzi egingo ditu narrazioak dakartzan atal guztiak.

Zubizarreta ez da oin puntetan ibiliko Nikolas munduan zehar dabilela. Errealitateari muzin egin gabe, gaur egungo gizarte mailan ditugun kezka, erronka eta bizipenei aurre egingo die, maisuki. *Mundua baloi batean* liburuaren irakurketa egokia da, besteak beste, koronabirusaren pandemiak haur eta gazteei ebatsitako denbora itzultzeko, baita hondatutako emozioak adoretzeko ere.

MUNDUA BALOI BATEAN
Patxi Zubizarreta -
Elena Odriozola
ELKAR

Profila MARTIN UGALDE

MARTIN UGALDEREN ITZULERAK

IÑAKI URIBIA
Kazetaria

Kontatzeko moduko biografia da Martinena. 15 urteko nerabe, 36ko gerratik ihes jo zuen Andoaindik iparraldera. Gurs-eko konzentrazio eremua ezagututa itzuli zen. Gazte. Ama etxean. Aita eta anaia erbestean. Inork ez zion lanik eman nahi aita "gorria" (abertzalea, alde egina) zuelako. **Labordek** eman zion lana, gero, urte askoren itzulian, bere izena eramango zuen Kultur Parkean zegoen lantegian.

"Itzulian nator" esanez jarri zuen Martinek Martin Ugalde Kultur Parkearen lehen harria.

26 urterekin Venezuelara jo zuen familia osoa biltzeko eta han jarraitu zuen hemen *Diario Vascon* hasitako kazetaritza lana. Ogibide bihurtu zuen kazetaritza *Elite* aldizkarian eta aberri bihurtuko zitzaion Venezuela. Familia egin, bertakotu eta posizioa lortu zuen Caracasen. Kazetaritza literaturara egin zuen. Arrakastaz. Bertako erdaraz. Ez zen bertan goxo geratu Caracaseko abertzale erbestereatuen artean.

Venezuelan gailurra jo arren, Euskadi zain zuen. Hogei urtez eraikitako dena itsasorearen bestaldean utzi eta 1969an itzuli zen Euskal Herrira. Hegora hasieran, atxilotu eta venezuelar nazionalitate izanik askatu

ARGAZKIA: AIURRI

ondoren, Iparraldera. **Leizaola**ren erbesteko gobernuko partaide. **Ajuriagerraren** EAJ alderdian lanean, **Alderdi** aldizkaria zuzendu eta egiten zuen sasian...

Modernoaren genuen Martin orduko Europa eta Euskal Herrian. Burgosko epaiketa eta frankismoaren azken urteak genituen. EAJ eta ETA, **Ajuriagerra**, **Monzon**, **Brouard**,

Txillardegia. Denak pil-pilean bizi izan zituen. Euskara batuaren sorrera eta etena. Erdaratik euskarara itzuli zen. Literaturatik kazetaritzara. Historiara beharra ikusiz gero. *Síntesis de la Historia del País Vasco*. **Txillida**, **Oteiza**, **Lezo Urreztieta**... elkarriketatut zituen. **Alderdi**tik **Deiara**, euskarazko atalaren arduradun.

Handia da erdaraz utzi duen literatur eta kazetaritza obra. Handia euskarazko literaturari eta kazetaritzari egindako ekarria. Idatzita utzi zuen bere obra. Baita gutunak ere. Euskal Herrira itzuli eta 20 urteko trantsizioaren ondoren, *Euskaldunon Egunkariaren* sorrera eta bilakaera bizi izan zituen gurekin. Itzali arte.

IRATI JIMENEZ IDAZLEA

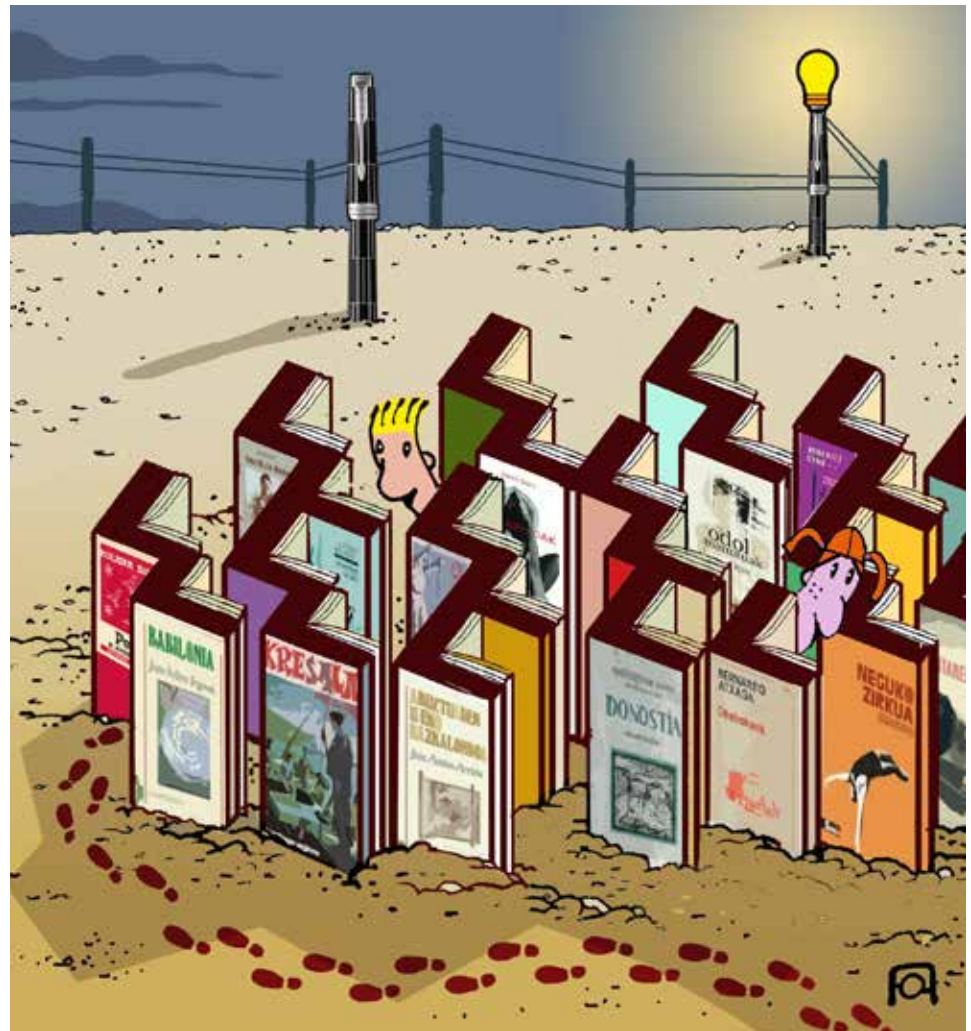
LIBURU BOTERETSUEN GENEALOGIA GALDUETATIK GATOZ

Ez dakit zergatik beharko lukeen literaturak justua izan, mundua bera ez denean, baina eguna etorri, egun joan, literaturan era guztietako itsusikeriak gertatzen dira eta ez dela posible uste duenak ez du gogoratu besterik horirik gabeko zulo batean dagoela **Federico García Lorca**, eta markes tituluarekin hil zela, bere jauregian, **Camilo Jose Cela** Nobel sariduna. Euskal literaturara ekarrita, geurea ere sistema aldrebestua dela frogatzeko bada esperimentu erraz bat egiterik. Kritiken Gordailuan begiratu ze iruzkin gutxi dituzten gure klasiko garaikideek (*Abuztuaren 15eko bazkalondoa*, *Babilonia* edo *Obabakoak* bera) eta zenbat, aldiz, inork oroitzen ez dituen guztiz liburu irrelebanteek.

Injustizia batzuk denborak konpondu ohi ditu, literaturak duen tribunalik eraginkorrenak. Sasoiko hierarkia kritikoei, akademikoek, unibertsitateko edo administratiboek goratu dituzten idazle eta lan eskasekin, adibidez, zorrotza eta kupidagabea izaten da. Merezi zutena baino arreta gutxiago bereganatu zituztenekin, aldiz, mugatuagoak dira denboraren botere miragarriak. Eta horietako askotxo pilatzen ari zaizkigu, oraindik literatura zer den apenas dakigun euskaldunoi. Eskastxoak diren lanak koroatzeko prestutasun harrigarria daukagu, eta bikaintasuna ikusteko ezintasun are kezkarriagoa.

Izan ere, ikusten ote dugu zerbait? Ez dakit moroak ote garen baina behelainopean gabiltza. Nago gure azken nobela arrakastatsuenak –**Katixa Agirreren Amek ez dute** (Elkar, 2018) eta **Karmele Jaioren Aitaren etxea** (Elkar, 2019), biak bikainak– hobeto ebaluatu dituela Espainiako sistema literarioak gureak baino. Eta ezin esan munduko sistemarik justuena daukatenean, ez zuten ikusi *On Kixoteren* garrantzia hispanistek seinatu zuten arte eta gaur egun oraindik ez dute aipatu ere egiten **Jorge Manriqueren** poesia liriko bikaina, daukaten garaienetakoa (*Poesías completas*, Espasa, 2014). Baina batek daki ez ote den gurea grabeagoa. Emakumeei dagokionez, adibidez, zer ikusi dugu? Oraindik ia esan gabe dago ze estilo bikaina, oparoa eta apasionantea daukaten gure artean, hemen eta orain, idazten ari diren hainbat emakumek. Badakigu ze ona zen **Alaine Agirreren** lehen nobela boteretsua (*Odol mamituak*, Elkar, 2014) eta ze modu adierazkorrean dakien egiten narratiba **Jasone Osorok** edo lirika **Leire Bilbaok**? Lehenaren *Korapiloak* (Elkar, 2001) eta bigarren *Ettxeko urak* (Susa, 2020) horren adibide. Estiloaren edertasuna da, akaso, gutxien ikusten dakiguna, poesian zein narratiban.

Prestigioa aitortuta daukaten idazleen liburuak onenak ere ez ditugu ongi identifikatzen. Oraindik galdezka ari gara, **Txomin Agirreren** zein den hobea, *Garoa* (Hiria, 2009) edo *Kresala* (Erroa, 2014), lehenbizikoa idazle on baten bigarren mailako liburu bat denean eta bigarrena,

ILUSTRAZIOA: ANTTON OLARIAGA

gure narratibaren lehen arrakasta triunfala. Horra **Har-kaitz Canoren** kasua ere. Bere liburuen artean, apenas aitortu dugu *Neguko zirkua* (Susa, 2005) **Sarrionandiaren** narratziogintzaren pare dagoela eta *Telefono kaiolatu-an* (Alberdania, 1997) bere narratziogintzaren unerik garaienetakoa asko topa ditzakegula.

Iraganeko klasikoei dagokionez, nik neuk deskubritu berri dut XVII. mendean idatzi zituela **Beñat Gazteluzar** izeneko poetak inoiz euskaraz idatzi diren maitasun olerkirik garaienetakoa, *queer* analisiaren ikuspuntutik liluragarriak ere badirenak; eta XX. mendean badirela euskarazko bi nobela handi, gure narratibaren historiak

gutziz ahazturik dituenak, **Augustin Anabitarteren** *Donosti* (Hiria liburuak, 2009) eta *Poli* (Hiria liburuak, 2009), lehena eldarniozko Donostia liluragarri baten kontakizun ezin modernoagoa, **Saizarbitoriaren** *Hamaika pauso* ezinbestekoari (Erein, 1995) aurre hartzen diona; bigarrena, gaztetxoentzako eleberri apasionantea, **Long John Silver** euskaldun bat oparitzen diguna.

Konponduko ote ditu denborak gure itsusikeriak eta gure itsusikeriak, atzera begiratzen duen bere garondoko begi magikoarekin? Ez genuke horren zain egon beharko. **W.H. Auden**en poema gogoangarriak dioten moduan denborak ez baitugu ezer esango ez bada “esan nizun”.

FOTOGRAFÍA: TXERTOIA

Iñigo Bolinaga, aventajado *mugalari* de la frontera entre la historia y la literatura, nos propone en esta ocasión la novela *Somos comunión*, espléndida recreación de la Segunda Guerra Carlista vista por una familia ligada al caserío.

Preséntenos la novela, por favor.

Está ambientada en la última guerra carlista y narrada desde el punto de vista de los protagonistas, cuatro hermanos de una familia rural de Bizkaia.

Es una novela de aventuras...

Sí, busca ser ágil y, por encima de todo, entretenida. Pero puede leerse también como novela psicológica y como fresco histórico. Como novela psicológica, los personajes son quienes narran lo que les sucede en una especie de confesión íntima reflejo de sus sentimientos profundos, sus frustraciones, sus miedos, sus anhelos y sus mezquindades. El lector o la lectora empatizará con ellos más o menos, pero siempre tendrá ocasión de conocer sus razones. Como fresco histórico, describe con rigor los hechos y la forma de vida de la época.

¿Es una crónica de la guerra desde el punto de vista de los perdedores?

No. Entre los carlistas había de todo. A mí me interesa dar voz a esos caseros pobres que no pueden sino reaccionar con las tripas ante una situación que les desborda.

Los liberales son reflejados como la parte negativa...

La novela sigue el argumentario de los carlistas vascos, quienes identificaban el liberalismo como el responsable de la transformación del mundo tradicional en uno en el que no encontraban acomodo. Es lógico, pues, que los liberales aparezcan como el alter ego social negativo, lo cual me parece refrescante porque suele ser al revés. En demasiadas ocasiones se ha presentado a los carlistas como defensores del rey absolutista, de la religión más rancia y, en definitiva, de la antimodernidad, lo cual los ha convertido en el imaginario popular en malos e incluso tontos, por actuar contra sus propios intereses. En Euskal Herria, no tanto, dado que defendían también los fueros, pero la visión más común sigue siendo muy estereotipada. Y lo que he pretendido ha sido dar voz a aquellos hombres y mujeres, para que expresen sus razones y dejen en evidencia que ni eran malos ni eran tontos ni actuaban en contra de sus intereses. Eso no quiere decir que tuviesen razón o la tuviesen en todo.

¿El título tiene alguna vigencia?

Juega con el término que, tras la derrota, tomará el car-

**SOMOS
COMUNIÓN**
Iñigo Bolinaga
TXERTOIA

lismo para definirse, "comunión", asociándolo a la idea de que cada individuo forma parte de una imprecisa entidad superior transgeneracional, que lo protege pero también le exige, lo cual choca radicalmente con el liberalismo. En este sentido, el modo en el que los caseros de la novela defienden los fueros o la religión católica, al margen de lo que hoy nos pueda parecer, responde perfectamente a la idea de defensa de lo sentido como propio –sea esto cierto o no–, algo sin cuya existencia intuyen que dejarían de ser lo que son. Ante esa amenaza, la comunidad se rebela, mostrando una firme voluntad de ser, de seguir siendo. Creo que, por encima de ideologías, esa lógica está presente en la sociedad vasca actual.

Marc Legasse decía que dentro de cada vasco habitaba un anarquista. ¿Quizá también habite un carlista?

En cierto sentido, yo diría que sí.

KARMELE URRUTIA
Periodista

La entrevista completa:
<https://bit.ly/319hg7i>

MANDAMENTU HIPERMODERNOAK

EGUNGO INERTZIAK ZALANTZAN JARTZEN

Iñigo Martínez Peña

Gure garaia, gure mundua eta gure burua ezagutzen laguntzeko paregabea

elkar www.elkarargitaletxea.eus

MARIAN ROJAS

En tiempos inciertos, leer evidencias que auguran la posibilidad un futuro mejor para cualquiera es, cuando menos, aliviador. Marian Rojas Estapé acaba de publicar *Encuentra tu persona vitamina* (Espasa, 2021), un libro en el que, inspirada en testimonios recogidos a lo largo de su carrera como psiquiatra, vertebra una suerte de guía para existir, y vivir, con consciencia y en equilibrio. Una narración conciliadora con la imperfección del ser humano y su capacidad para gestionar su mente y sus emociones, y aprender de ellas.

Leo en el apartado "Sobre mí" de su página web que "se puede aprender a ser feliz".

La felicidad exige en primer lugar conectar de forma sana con el presente. Aprender a ser feliz significa comprender la mente y las emociones y entender cómo funcionamos ante el estrés o el desafío. Las relaciones humanas son fundamentales para ser felices, puesto que nos ayudan a encontrar el equilibrio necesario en la vida y ese bienestar nos acerca más a la "felicidad".

FOTOGRAFÍA: CARLOS RUIZ

"No me gusta esta necesidad impuesta de ser felices a costa de todo"

¿Qué opina sobre la explotación del Positive Thinking, que parece presionarnos para que seamos felices ocurra lo que ocurra?

Existe una obsesión por encontrar la felicidad en esta vida. Ya lo decía el Quijote, "la felicidad no se encuentra en la posada sino al borde del camino". No me gusta esta necesidad impuesta de ser felices a costa de todo, ya que cualquier persona sufre por algún tema de su vida (salud, dinero, familia...). No conozco una biografía sin heridas y sin lucha. La felicidad plena no existe en este mundo. Lo importante es gestionar lo que nos sucede de la mejor manera posible y disfrutar de las cosas buenas que nos pasan. La felicidad plena no existe en este mundo. Si eres optimista y positivo aciertas con tu actitud ante la vida, pero es un reduccionismo considerar que eso te va a mantener al margen del dolor y el sufrimiento que necesariamente aparecerán tarde o temprano.

**ENCUENTRA
TU PERSONA
VITAMINA**
Marian Rojas Estapé
ESPASA

"Somos las decisiones que tomamos". ¿Está de acuerdo?

Muchas decisiones nos influyen, pero no todas determinan nuestro destino. La vida es una constante elección. En mi opinión existen dos temas cruciales: la carrera que uno elige, ya que influirá en los aspectos profesionales de la vida y a qué dedicaremos la mayor parte de nuestro tiempo y esfuerzo y, por encima de todo, la pareja que elegimos. Vuelvo al Quijote "quien en el casar acierta, en nada yerra". Ante cualquier disyuntiva, grande o pequeña, siempre recomiendo seguir no sólo el corazón y la intuición –muy útiles– sino también la cabeza y el consejo de las personas más cercanas.

También podríamos decir que las personas con las que elegimos compartir nuestras vidas trazan nuestra existencia.

Por supuesto. Como profesional observo a diario en mi consulta que el amor es el centro de la vida del ser humano. No sólo la pareja que elegimos, sino la familia que nos viene dada y los amigos que hacemos constituyen "nuestro mundo". Saber elegir la pareja, saber cuidar a las personas de nuestro entorno y ser persona vitamina para los demás, todo ello marca de forma indeleble la existencia.

TERESA SALA
Periodista

La entrevista completa:
<https://bit.ly/2V4qGWR>

LAURA GALLEGO
VIDA Y MUERTE.
ORO Y SANGRE.
ASÍ HABLA EL PODER DEL
ETERNO EMPERADOR.

ADRIANO DE MATA

1937an, Euskal Herriko 30.000 haur bat bidali zituzten erbestera, itsasontziz, gerratik ihesean. Zer gertatu zen ume horiekin? Adriano de Matak (Deustu, 1984) ibilbide horietako bat berreraiki du *Sanrokeetarako, etxean* (Txalaparta) bere lehen eleberrian. Itzultzaile eta bidaiari amorratua, egun Montrealen bizi da Adriano, postari lanetan.

Zure lehenengo eleberrirako, gerrako umeen gaia aukeratu duzu.

36ko gerrak betidanik obsesionatu nau, ez bakarrik Euskal Herriaren etorkizuna errotik aldarazi zuelako, baita nire familiarena ere. Eta umeak beti dira gerra guztietako ahaztuak. Umeen ebakuazioen berri izan bezain las-ter harrapatu ninduen gaiak.

Lekunberriko hiru anai-arreba dira protagonista. Egiazko pertsonaietan oinarritu zara?

Testigantza asko irakurri eta entzun ditut eta bereziki deigarria iruditu zitzaidan Erresuma Batuan bizitza ateratzea lortu zutenen bizitza. Haur gehienek (guztiek ez esatearren) Euskal Herrira itzuli nahi zutela kontuan hartuta, itzuli ez zirenen historia interesatzen zitzaidan batez ere. Bereziki arreta eman zidan Pirmin Aldabaldetrekuzarautarrarenak: *Royal Balleteko* dantzari nagusi izatea lortu zuena. Protagonista nagusia benetako Pirmin horretan oinarritu dut. Anaia-arrebak asmatuak dira guztiz, baina betiere benetako testigantzetatik abiatuak.

ARGAZKIA: TXALAPARTA

“Itzuli ez ziren gerrako haurren historia kontatu nahi izan dut”

Gerrako umeak Frantziara, Mexikora, Belgikara, SESBera eta Ingalaterra eraman zituzten. Zuk Ingalaterrara joan zirenen bidaia kontatu nahi izan duzu.

Ingalaterrara itsasontzi bakarra joan zen, *Habana*. Eta abiatu ziren lau mila ume horien artetik, 250 bat han geratu ziren betiko. Gainera, Ingalaterrarena berezia iruditu zitzaidan hasiera-hasieratik: esku ez hartzeko itunaren ondorioz, Erresuma Batuko ezein gobernuak, ezein udalek ez zuen sekula xentimorik jarri. Diru guzti-guztia norbanakoei eta gobernuarekin zerikusirik ez zuten erakundeek jarri zuten. Bestalde, Ingalaterrako erbestea beste herrialdeetako baino gutxiago ezagutzen dela iruditzen zitzaidan.

Detalle asko ematen dituzu. Nola dokumentatu zara?

Dokumentazioa oso urria da Euskal Herrian. Galesen eta,

SANROKEETARAKO, ETXEAN
Adriano de Mata
TXALAPARTA

batez ere, Ingalaterran lortutakoari esker dokumentatu naiz. Hainbat unibertsitatetako dokumentazio-funtsez gain, han badago elkarte bat (Basque Children of '37), lan itzela egin duena testigantzak biltzen, han geratutako umeak elkartzen, topaldiak antolatzen, gaia ezagutarazten... Oro har, Euskal Herrian baino interes handiagoa dagoela iruditu zait.

Hemen gutxi ezagutzen dela uste duzu?

Bai, oso-oso gutxi. Pentsa, niri gerra eta gerraostea interesatzen zaizkidan arren, kasualitatez izan nuen ebakuazio horien berri. Lotsagarria iruditzen zait eskolan horren aipamenik txikiene ere entzun ez izana. Horixe bera Estatu Batuetan gertatu balitz, film, liburu eta monumentu ugari izango zituzketen haur haiek dagoeneko. Hemen, Gregorio Arrienek lan itzela egin du, baina hortik kanpo, ezer gutxi. Ingalaterran askoz gehiago landu dutela iruditzen zait, oro har interes handiagoa dagoela.

KAROLINA ALMAGIA
Kazetaria

Elkarrizketa osorik:
<https://bit.ly/3x76lx3>

NO SUBESTIMES EL TALENTO DE UN GRUPO DE ABUELOS

Más de 2.000.000 de lectores ya forman parte de El Club del Crimen de los Jueves

“Me parece vergonzoso el trato que se da a los emigrantes”

JULIA NAVARRO

FOTOGRAFÍA: JUAN MANUEL FERNÁNDEZ

De ninguna parte, escrita por Julia Navarro, que ha seducido a millones de lectores con sus anteriores novelas, reflexiona sobre el desarraigo y sobre la búsqueda de identidad. Los protagonistas de esta novela, publicada por Plaza & Janés, son Abir Nasr, a cuyos padres asesinó una noche el ejército israelí, y Jacob Baudin, que participó en aquella misión que le atormentará de por vida, cuando cumplía con el servicio militar obligatorio. Las vidas de estos dos hombres, tan distintas, discurrirán de forma paralela en esta historia que, con el integrismo religioso de fondo, profundiza en la naturaleza humana.

¿Cómo son Abir y Jacob?

Son dos personajes desarraigados, que se ven abocados a tomar una serie de decisiones, a llevar a cabo una serie de acciones, con las que íntimamente ni siquiera están conformes. Yo no disculpo a ninguno de los dos, pero sí intento buscar las razones, los porqués, que llevan a las personas a hacer determinadas cosas.

Abir se enamora de Marion, una mujer europea y empoderada. La relación no parece sencilla.

Sí, surge ese choque cultural porque él viene de un lugar

en el que el papel de la mujer es distinto y se encuentra con que sus compañeras del liceo son muy conscientes de sus derechos y de que viven en una sociedad en la que las mujeres gestionan su propia vida, y a él eso le produce un auténtico shock porque no sabe manejar la situación con una chica que, sencillamente, es libre.

En la novela hay otros personajes femeninos importantes, cada uno con un grado de libertad.

Sí, Nora, prima de Abir, hace todo lo posible por integrarse. Ella lucha con uñas y dientes para hacer suya esa

DE NINGUNA PARTE

Julia Navarro
PLAZA & JANÉS

libertad, lo cual la convierte en una marginada dentro de su propio entorno. Solo su madre, aunque no la entiende, la apoya porque es consciente de que han llegado a una sociedad distinta y a pesar de que ha recibido una educación muy tradicional, comprende las ansias de libertad que tiene su hija. Este personaje, Fátima, es uno de mis favoritos.

De ninguna parte, muestra Molenbeek, el barrio tristemente célebre por el atentado de Bruselas.

Intento explicar cómo es el mundo de los emigrantes, como se van creando guetos, cómo se van agrupando porque se sienten más seguros entre gente que tiene sus mismas pautas culturales y religiosas, y cómo termina habiendo barrios en los que hay una vida paralela al resto de la ciudad. Resulta muy difícil entrar en esos barrios, no por problemas de inseguridad, sino porque es un territorio en el que ellos se sienten seguros y los demás, inseguros, y se produce esa incompreensión entre los que llegan y los que están. En Europa no se ha encontrado el medio de integrar a la gente que viene de fuera y me parece absolutamente vergonzoso el trato que se les da a los emigrantes porque no basta con rescatarlos, después no sabemos qué hacer con ellos y se les da un trato inhumano.

TXANI RODRÍGUEZ
Periodista

Las mejores
lecturas
de este otoño,
ya en edición
bolsillo

booket

ARITZ GALARRAGA

Aritz Galarraga (Hondarribia, 1980) memoria ariketa egin du *Gogoan dut* (Pamiela, 2021) liburuan. Editore, kritikari, zutabegile edo elkarrizketatzaile lanetan ibilitakoak bilduramaratu ditu bilorik gabe gomutak.

GOGOAN DUT
Aritz Galarraga
PAMIELA

***Gogoan dut* memorien biltegia izan daiteke, baina, ariketa literarioa ere. Nola aukeratu zenituen estila eta forma?**

Abiapuntua izan zen erabat pribatua: material biografiko bat pilatu nahi nuen, gero nonbait erabiltzeko, idazten ditudan prentsa zutabeetan-eta; baina ez printzipioz liburu batean. Eta horretarako Joe Brainarden *I remember* hartu nuen eredu, irakurri nuenean zirrara berezia eragin zidan memoria liburu: oroitzapen bakoitzak "I remember" esapidearekin hasten du. Gauza da oroitzapen mordo bat pilatu nituenean, bostehun inguru, liburu bat ikusten hasi nintzela, egon zitekeela tonu bat, ahots bat, oroitzapen guztiak josiko zituena. Eta hor hasi zen bigarren fasea, oroitzapen segida soila lan literario bilakatzeak asmo izan duena.

“Lan literario bat sortzea zenez helburua, bertigorik ez dut sentitu, momentu guztian distantzia afektiboa izan baitut, nahiz material erabat autobiografikoa izan”

Adiskidetasuna, miresmena, sexua, autokontzeptua, aitatasuna... Bertigorik eman ahal dizu memoriaren tiraderan dituzunak askatzeak?

Lan literario bat sortzea zenez helburua, bertigorik ez dut sentitu, momentu guztian distantzia afektiboa izan baitut, nahiz material erabat autobiografikoa izan, ia fik-

ziozkoa balitz bezala erabili dudalako. Eta hori izan daiteke, hain zuzen, literaturaren balioetako bat, material sensiblea izan daitekeena, gure oroitzapenak diren bezala, beste modu batera aurkeztea ahalbidetzen duela, irakurlearentzat ere baliagarri eginez.

Eta ahanzturaren tiraderan, ordea, zenbat geratu dira?

Beti da gehiago ahazten duguna, gogoratzen duguna baino, bestela ezin izango genuke egunerokoan aurrera egin. Eta, ondorioz, kanpoan geratu diren oroitzapenak gehiago dira, liburuan bildu direnak baino. Gainera, ez dut egin nahi izan memoria liburu ortodoxo bat: ariketa exhaustiboa baino, garai, giro, belaunaldi baten argazkia da emaitza. Seguru liburu hau beste uneren batean idatzi izan banu, erabat diferentea izango zela.

Askatze neurtua izan al da?

Askatzea, eta barka erredundantzia, erabat librea izan da, ez diot mugarik jarri memoriari, momentu bakoitzean nahi izan duena bota du. Gero neurria eman nahi izan diot oroitzapen bildumari literatura gisa ezagutzen dugun korronte horretan sartzeko, literaturak berezkoak dituen arauetara ekarri, izan zedila lan literario lehen kolpean ezagugarri bat.

Baldin bada gogoan duzunik baina sekula idatziko ez zenukeenik, zergatik uste duzu dela?

Literarioki funtzionatzen ez duelako, batez ere. Badakit liburuak klabe pertsonalean irakurriko duen jendea dagoela, baina ez dut publikatu ego kontu bategatik, edo nire bizitza berezia dela uste dudalako. Ez zait interesatzen literatura terapia bezala, are gutxiago idazlearen-tzako terapia bezala.

Batzuetan izenak ageri dira, beste hainbatetan itzalen susmoa. Zergatik batzuen izena bai eta beste hainbatetan ez?

Liburuak ez da kontu kitatze bat, ez du zentzu horretan pertsonaletik ezer, eta oroitzapenak irakurketa ahalik eta unibertsalena izatea nahi nuen, irakurleak ere bere burua bertan islatuta ikus dezan. Ahalik eta anbiguoena ere bai, kasu batzuetan, jolas literarioa areagotzeko. Izen-abizenekin agertzen direnak pertsonaia publikoak dira, eta, beraz, ez dut espero haien partetik epaitegirako deirik.

Ba al da garrantzitsua irakurleak gogoan izatea idatzi bitartean?

Idaztea eta, bereziki, publikatzea, ekintza uste baino so-

ARGAZKIA: PAMIELA

“Liburuak ez da kontu kitatze bat”

zialagoak dira, liburu batek behar du irakurle bat, testua, eta barka bigarren erredundantzia, irakurtzeko, interpretatzeko, osatzeko. Idatzi bitartean ni naizen irakurleak izaten dut gogoan, hau da niri gustatu behar zait, gutxi asko, idatzi dudana hori. Eta gero inguruan ditudan irakurle on batzuei pasatzen diet, haien iritzia ezagutzeko. Filtro horiek pasatzen baditu, esan nahi du hor kanpoan agian egon daitekeela liburuak preziatuko duen inor.

Liburuak idatzi eta performance gisa, Ibon RGrenkin batera oholtzaratu duzu. Pasarteak musika-rekin ahokatu dituzue eta bada sorpresa ezagunik horien artean...

Bai, eta emaitza oso ederra da, batez ere Ibon RGren talentuagatik: liburuan agertzen diren hainbat abestiren bertsioak egiten ditu, gitarra soilarekin. Asmoa da, liburu aurkezpen zurrunetatik aparte, ondo pasatzea eta jendeari ondo pasaratzea, liburu baten argitaratzea festa bat ere izan daitekeela adieraztea. Oso erantzun ona izan dugu orain arteko emanaldietan.

LEIRE PALACIOS
Kazetaria

Elkarrizketa osorik:
<https://bit.ly/317Z2D2>

NEREA LOIOLA

Haur literaturatik helduenera salto egin du Nerea Loiolak *Epizentroa* (Erein) ipuin liburuan. Zazpi ipuin idatzi ditu, zazpi unibertso azaleratzeko.

Eguneroko istorio txikiek josten dute *Epizentroa*.

Giro horretan gertatzen direnak pizten didate idazteko grina; agian, inor ohartu gabe gertatzen direlako askotan. Izan naiteke ni, izan zaitezke zu. Gure burua ikus dezakegunez, errazago jartzen gara amildegi horretan, lurrikararen barrenean. Ohartu naiz lokatz horietan mugitzea gustatzen zaidala: zehaztasun txikietan, keinuekin gauza bat iradoki baina beste zerbait esanez... Lurrikara emozionalak istorio txikietan, baina pertsonaiek –eta irakurleek– sentitzen duten dardara sekulakoa da!

Eta zazpi ipuinak batzeko *Epizentroa* izenburua. Zergatik *Epizentroa*?

Ohikoa den moduan, narrazioetako batek ematen dio izenburua liburuari. Garbi ikusi nuen, liburuaren osotasunari erreparatu nionean, pertsonaia guztiek bazutela zerbait amankomunean: lurrikara bat gertatzen ari zen beraien bizitzetan edo izandako lurrikara baten erreplikak sentitzen ari ziren. *Epizentroa* lurrikara gehien sentitzen den lurrazaleko gunea da; beraz, izenburu egokiagorik?

Gurasotasuna, harremanak, desioa, ezinak... Horiek guztiek osatzen dute liburuak. Zeren bila aritu zara?

Nire abiapuntua agertoki batzuk eratzea izan zen. Dena den, istorioak sortu ahala konturatu nintzen bazeudela, ustezko normaltasun horren barruan, lurrikara mordoxka bat; eta baita sarri errepikatzen ziren gai batzuk ere. Lurrikara horietako batzuk onak izan daitezke, ez da dena drama, baina lurrikara on horiek ere dardarka jartzen gaituzte.

ARGAZKIA: IMANOL EPELDE

“Trama zalea naiz, eta gustuko ditut thrillerra, nobela beltza eta misterioa”

Tentsioa sumatzen da ipuinetan.

Irakurlea hasieratik harrapatzea gustatzen zait. Ni trama zalea naiz, eta gustuko ditut thrillerra, nobela beltza eta misterioa. Irakurle bat gatibatzeko tentsio puntu horrek egon behar du. Heriotza eta hilketak egon gabe, tentsioa bilatu dut istorioak eraikitzerakoan. Ipuinean zehar giro hori mantendu eta bukaeran gora egitea nahi izan dut, irakurlea ezustean harrapatzeko.

EPIZENTROA
Nerea Loiola Pikaza
EREIN

Ingeniaritza mekanikoa ikasi zenuen eta matematikako irakaslea zara lanbidez. Zerk bultzatu zintuen idaztera?

Nik uste egokiagoa dela galdetzea zerk bultzatu ninduen ingeniariitza ikastera, ja ja ja.

Zure lehen helduentzako liburuak da hau. Beste-lako idazkera bat erabili duzu. Eroso aritu zara?

Bai. Gustatzen zait erritmoa lortzea, esaldi oso laburrekin edo hitzekin jolastea. Inazio Mujika editoreak liburuaren aurkezpenean esan zuen bezala, "lotsagabe" aritu naiz. Ez dakit zer iritzi edukiko duen jendeak, baina askatasuna eman diot neure buruari, eta hizkuntza soila eta efizientea erabiltzen saiatu naiz. Uste dut funtzionatzen duela, narrazioak diren heinean, erritmoa ematen diolako kontakizunari.

Eta orain zer? Zer duzu buruan?

Buruan gauza asko, denbora daukat gutxi! Eusko Jaurlaritzako sorkuntza beka bat eman berri didate gazteen-tzako eleberri bat idazteko eta horrekin ari naiz. Idatzi, idatzi eta idatzi!

ANA ABARISKETA
Kazetaria

27 MILLONES DE LECTORES
LA CONOCIERON CON LA CHICA DEL TREN

DÉJALO TODO
VUELVE PAULA HAWKINS

Planeta

ELENA MARTINEZ

Egun gorrietan saiakera liburuaren hogeita bost ataletan, mota askotako gaiak jorratzen ditu Elena Martinez Rubio egileak: historiaren pasarte ezezagunak, gaur egungo mundua, euskararen egoera eta abar. Zehatz eta zorrotz jorratu ere, baina hizkera argi eta adierazkorrean azaldurik: zer pentsaturik ematen duten liburu horietako bat da.

"Sigi-sagako gogoetak" da liburuaren azpitu-lua. Zergatik?

Aspaldi irakurri nuen espainiarrak Patagoniara iritsi zirenean saiatu zirela han bizi zirenetako batzuk harrapatzen Espainiara eramateko, baina ihes egitea lortu zuten, eta espainiarrek tiro egiten zietenean sigi-saga egiten zutela, korrika zuzen egin beharrean. Badirudi animalia batzuek ere berdin egiten dutela ihes egiten dutenean. Hori da ideia: sigi-saga ibiltzea, ihes egitea, ez pentsatzea lerro zuzen bati jarraikiz.

Gaiak aukeratzeko ere sigi-saga ibili zara.

Bidera irten zaizkidan gauzak jorratu ditut. Gai batekin topo egin, eta hasten naiz horren inguruan sakontzen, irakurtzen, informazioa bilatzen eta abar. Egia da liburu-an gai desberdinak elkartzen ditudala; badute lotura bat baina ez da hain agerikoa.

Liburuaren lehenengo ataletan historiara jotzen duzu, iraganera, eta, askotan, zapalkuntza pairatutako herriak, nazio edo erlijio gutxiengoak eta,

ARGAZKIA: ANDONI CANELLADA - FOKU

“Zapalkuntza da historiaren ezaugarri nagusia”

oro har, jazarriak izan diren giza multzoak ageri dira. Zergatik?

Horrelako gaiak ez direlako hainbeste ezagutzen. Historian, irabazleek beti ezkutitzen dute gertatutakoa, eta gauza asko lurperatuta gelditzen dira.

Testuok irakurrita, emango luke zapalkuntzak definitzen duela gizakien historia.

Dudarik gabe, historiaren ezaugarri bat da. Nagusia, esango nuke nik.

Zure liburuan agerikoa da filosofian doktore zarelara eta jakintzaaren arlo horretan bide luzea egin duzula. Munduaz pentsatzea beharrezkoa izaten jarraitzen du?

Nola ez. Hala ere, gogoeta egitea ez da sustatzen. Ez dute

EGUN GORRIETAN
Elena Martinez Rubio
ALBERDANIA

nahi nork bere kabuz pentsatzea eta hausnarketa egitea gertatzen ari denaz, antolamendu politikoaz edo dena delakoaz. Joera hori baztertu egiten da; adituek, hots, boterea dutenek erabakitzen dute denon izenean.

"Euskarak mendebaldeko filosofia aberastu" egin dezakeela diozu. Zergatik?

Filosofia mintzairaren bidez egiten da, hizkuntza batean. Euskarak mundu ikuskera bat islatzen du, hitzetan eta egituretan, eta, alde horretatik, ekarpen desberdina egin dezake. Adibidez, liburuan huts eta gogo kontzeptuen inguruan Anjel Goenagak idatzitakoa aipatzen da. Filosofian hainbesteko zeresana eman duen gorputzaren eta buruaren arteko banaketa hori mailegu bat da; euskaraz, gogo hitzak beste ikuspegi bat jasotzen du

Euskara euskaratik garatzea proposatzen duzu.

Bai, orain askotan kanpotik ari garelako. Erdarari autoritatea aitortzeko joera dugu; erdara da itzala duen hizkuntza. Gutxi garelako, kolonizatuta gaudelako edo konplexuak ditugulako, baina benetan ez dugu sinesten euskarak gaitasuna duenik munduari eusteko. Daukaguna galtzen ari gara, eta nahita gainera, kanpotik datorren edozein gauza hobea iruditzen zaigulako.

GOTZON HERMOSILLA
Kazetaria

Elkarrizketa osorik:
<https://bit.ly/3it3va0>

Vuelve el fenómeno literario

SALLY ROONEY

El amor y la belleza ante un mundo incierto

A LA VENTA
EL 9 DE
SEPTIEMBRE

penguinlibros.com

Disponibile
en ebook

HEDO ETXARTE

Kotxe arrunt bat poemako kotxea bihurtzen duen poetak, linaje ideologikoz mintzo den poetak, hirugarren liburua plazaratuko du laster. *Sortaldekoak* du izenburu eta aurreko biek izan zuten ahots ezberdin biei kaso egin gabe, hirugarren batez da osatua. Gironako kanpin batean, Pariseko aireportuko korridoreetan eta Donostiako Gros hondartzan izandako solas baten isla ez perfektua da hemen duzuen.

Bretchek esanda eta zuk hirugarren honetara ekarria: "Honezkero zaurian minik ematen ez duenean, orbanak ematen du min".

Bai, zer gertatzen da zauria ixten den toki horretan? Zerk ematen dio entitate poema bati? Zer da idaztea ez bada oroitzenak bisitazioa? Eta bisitatzen dugun toki hori, genealogia hori, ez al da, ez al dira beti errekreazio bat?

Bisitano edo maleta egiten zabilatzala, zeren bila zabilatzala?

Kasualitatea aurkitu behar dut...

Baina ba al da kasualitatea aurkitzerik? Ez al dugu, normalean, berarekin topo, estropezu egiten? Benetan aktiboki bila daiteke?

Bulkada sentitzen duzu. Poema momentu batean behar

duzu bukatu. Baliteke zuk bizitutako horrek garrantzi handia izatea zure barrenetan, zure linaje, zure eternitatean baina ez du entitate poetikorik. Biolina izan daiteke Ford Escort hori edo Audi hura baina garrantzi handikoagoa baina entitate poetikoa duena kotxea da. Eta errekonozitzen, ameto ematen baduzu, kotxe arrunt hori, lagunentzako, irakurlearentzako izango da beti *poemako kotxea*.

Mirua oraindik "harrapakinen bila ari da"?

Poema batean diot negarrez ari naizela ez baitut nahi gure txakur bastarta, gure *Lua* begirada tristeko izaki lasterra, inoiz hil dadila, baina, egia esan, animaliekiko interes falta izan dut beti. Gizakia misterio bat bada, are misterioetsuagoak dira animaliak. Ziur naiz kanpinean zaudela bertaratu diren kaletarrei txoriei edo zomorroi buruz entzuten diezunak ez duela inolako zentzurik. Seguru askotan nagi

SORTALDEKOAK
Hedo Etxarte
SUSA

abandonatzen direla haize korronteetan. Seguru plazera ezagutzen dutela. Horrexegatik idatzi dut nik: "Zergatik uste dugu animaliek egiten duten guztia dela bizirautea? Eta miruak bailara zeharkatu badu guk begiratzen dugun arrazoi berarengatik?".

Hannah Arendtek pentsatua eta zuk, zure *Soi-nuen ispilua* poemaren ikur bihurtu: "Heriotza da bizitako bizitzarengatik ordaintzen dugun prezioa. Miserablea litzateke prezio hori ordaindu nahi ez izatea".

Munduak Hannah filosofoa ezagutzen du. Ez hainbeste poeta. Berak esanda, poema horiek ariketa pribatuak ziren. Ez omen zuen nahi inork inon argitaratzea. Ez dakit ba, nik uste, poeta orok nahi dugu jendeak gure berri izan dezan. Eta badakit Arendthen lan filosofikoak zenbat zor dion bere poesia ezkutukoari.

Hirugarren hau idazteak zertaz salbatuko zaitu?

Idazteak ez nau, ez zaitu, ez gaitu salbatuko baina justizia egingo dut hirugarren honekin, honetan. Justizia inkluso anafora nola erabiltzen jakin nahian hain sarri bisitatzen ditudan Louise Glück, Sharon Olds eta Emily Dickinson poetekin. Justizia nire arbasoak bizi ziren Merced karrikako aspaldiko seme-alabekin. Ondorengorik gabe hilerrian edo deserrian bukatu ziren horiekin: juduak, ijitoak, bandera gorriari fidelak izan ziren horiekin; Merced karrikatik gatz han bizi gara. Han hilko. Baina bihar gehienentzat izango da argia (...) Nahiz eta gaua izan.

BEGOÑA DEL TESO
Kazetaria

EDITORIAL RENACIMIENTO

Memorias póstumas de Ramón y Cajal que dan una visión del panorama español de su tiempo. 19,90 €

Manuel Azón íntimo, reunidos El jardín de los frailes, La corona y La velada en Benicarló. 23,90 €

Una antología de mujeres poetas en torno al dolor desde Rosalía de Castro hasta nuestros días. 12,90 €

Se analiza Las dos memorias de Semprún, destacado documental sobre la Guerra Civil Española. 19,90 €

Testimonio literario de Max Aub con valor de testamento moral. 39,90 € (disponible desde el 20/09)

KOMIKI TXOKOAREN UHINA

Gero eta gehiago dira Komiki Txokoa atundu duten Elkar liburu-dendak. Helduen komikiari presentzia eta ikusgarritasuna emateko asmoz, eremu propioa zedarritu diote. Lehenengoa Donostiako Fermin Calbeton kalekoa izan zen, baina laster baten gehiago etorri dira: Donostian bertan Bergara kaleko liburu-denda, Bilboko Iparragirrekoa... Gasteizko San Prudentzion bazegoen komikiarentzako espazio bat eta orain egokitzen ari dira. Uhina geldiezina da eta aurki helduko da Iruñera ere.

Komikiaren txoko berria leku gozagarri gisa jaio da. Bisitariak zain ditu bederatzigarren artearen emaitzarik onenak. Tartean dira, jakina, Euskal Herrian eta euskaraz ekoiztitakoak.

Osagarri gisa, helduentzako mahai-jolasak ere aurkituko ditu.

KOMIKI NOBEDADEAK:

JARRAITU INURRIARI ●
Unai Elorriaga - Alex Orbe
(HARRIET)

GIDEON FALLS 6 ●
Jeff Lemire - Andrea Sorrentino
(ASTIBERRI)

CORTO MALTÉS. ●
LA CASA DORADA DE SAMARCANDA
Hugo Pratt
(NORMA)

ELGETA, SASI ARTEAN ●
Koldo Izaguirre - Dani Fano - Garluk
(EHTE/IKASTOLAN ELKARTEA)

Liburua eta digitalizazioa

Digitalizazioak kultur munduan izan duen eragina handia izan da, kultura ulertzeko, bizitzeko eta egiteko moduak aldatuz doaz modu oso bizian.

Agerikoa da, batez ere, ikus-entzunezkoen eremuan gertatu den aldaketa. Musika eta zinea bizitzeko erak asko aldatu dira. Duela urte batzuk, musika entzuteko diskoak behar ziren, eta haiek entzuteko gailuak, edo filmak zinema aretoetan ikusten ziren, geroago etorri zen bideoak erosi edo alokatu eta etxean ikusteko aukera. Digitalizazioak ekarri duen saltoa izugarria izan da, eta gaur egun, edukira iristeko ez dago disko edo bideo beharrik, ikus-entzunezko kultura eskaintza streaming bidez datorkigu, ez da produktu fisikorik behar, ez da zertan zinema areto batera joan, dena dugu eskura oinarritzko eta ezinbesteko bihurtu zaigun gailu batean, eskuko telefonoan, ez bada ordenagailuan. Ikusten denez, aldatu ez den gauza bakarra horixe da, gailu baten beharra, tresnak behar ditugu edukia jasotzeko, eta edukia bera lainoan dago.

Testuinguru horretan, urteotako etengabeko galdera da zer geratuko den liburuarekin. Digitalak hartuko ote du paperaren lekua liburuan ere? Momentuz, ez dirudi ordezkatzeari ari garenik, ez dirudi liburuaren bertsio digitaletan (liburu digitalak berak edo audio-liburuak) papera ordezkatzeko dutenik epe laburrean, jende gehienak irakurtzea oraindik paperarekin lotzen du eta nahiago du paperarekin egin. Seguru asko, ekintzak berak badu zer esana horretan, irakurtzeak eskatzen duen kontzentrazioa ez da hain samurra gaur egun go gailu digitaletan, eta horrek bultzatzen du jendea paperarekin irakurtzen jarraitzea.

Agian, bihar-etzi, irakurketarako gailu eroso eta erakargarria iritsiko zaigu, edo egun go gailu nagusia, eskuko telefonoa, irakurketa erosorako egokituko da, eta orduan digitalizazioa asko azkartuko da. Batek daki.

Gaur gaurkoz, dena den, liburuak batez ere paperarekin irakurtzen jarraitzen du irakurleen gehiengoak. Hala ere, paperarekin ez ezik, idatzizko edukia digitaletan ere badago, liburuak baditu bertsio digitalak, eta papera zein digitala biak bizi dira. Gaur egun, ezagunenak liburu digitala eta audio-liburua dira. Argitaletxe gehienek euren eskaintza liburu digitaletan ere aurkezten dute -bai behintzat helduentzako liburuak-, eta hasita dago audio-liburu formatuko eskaintza ere -irakurri ordeztu, entzuteko liburuak-.

Digitalizazioak aurrera jarraituko du urratsez urrats kulturaren formatu analogikoari lekua hartzen, hori nabarmena da. Kontua da nola kokatu behar dugun euskal liburugintzatik errealitate horretan ere euskal kulturari behar duen lekua emateko, behar duen ikusgarritasuna emateko.

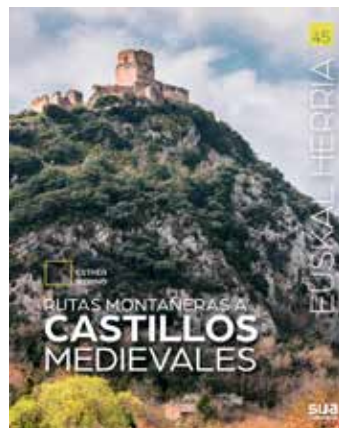
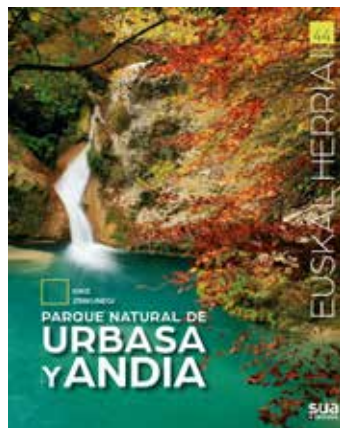
Digitalizazioak erraztu egin du edozein bazterretako edukiak eta edozein hizkuntzetakoak denon eskura izatea. Kultura txiki eta gutxituei aukerak sortu zaizkie haien eskaintza errazago zabaltzeko. Baina, ordainean, askotan zailago da kultura txiki eta gutxitu horietako edukien ikusgarritasuna. Globalizazioaren ondorioetako bat uniformizazioa ere bada, dena dugu eskura, baina denok munduko bizpahiru hizkuntza nagusietako kultur edukietara jotzen dugu, horixe dugu eskuragarrien.

Egoerak behartzen gaitu, berriro ere, gure lekua bilatzera, eta hori indarrak bilduta eta modu ordenatuan eginda lor dezakegu, bestela zail dugu. Ezin da pentsatu formatu digitaletan iskin egin dakiokenik -nahi ere ez-, eta mundu berri horretan gure lekua topatu behar dugu. Alde batetik, euskal eskaintzak mundu zabalean egon behar du, gainerako liburu digitaletan eta audio-liburuekin batera egon behar dute euskarazkoek ere. Baina hori ez da nahikoa, mundu zabal horretan eskuragarri egoiteak ez du ikusgarritasuna eta ezagutza ziurtatzen, beraz euskal irakurleari erraz eta eroso egiteko, euskal eskaintzaren erakusleihoa ere antolatu beharko da.

Gure aurrean dugun mundu horretan, argitaletxeok erantzukizun handia dugu, erronka handia dugu. Erronka hori behar bezala erantzuteko, komeni zaigu -seguru asko ezinbestekoa zaigu- gaiari eustea, planteamendu bateratu eta ordenatua egitea, herri erakundeekin batera. Hasieratik urratsak behar bezala egitea, etorkizunera ondo kokatzen joateko aukera izan daiteke.

EUSKAL HERRIA

la colección más visual, atractiva y completa

A punto de cumplir ocho años de existencia, la colección Euskal Herria está renovando su diseño y sus contenidos a fin de resultar aún más visual, atractiva y completa. Los libros editados en este año 2021 han perfilado la línea que seguirán sus títulos los próximos años, con mayor protagonismo para la fotografía y más contenidos, sin perder ni un ápice de pasión por el senderismo, la naturaleza, la cultura y la montaña.

La renovación ha comenzado por la cubierta, donde la mancha de Euskal Herria se ha estilizado y ha pasado a ocupar en vertical el flanco derecho. De esta manera, la fotografía de portada gana protagonismo y atractivo. En el interior también crece la importancia de las imágenes, ya de por sí muy cuidadas en la colección. Los capítulos o las rutas propuestas en los libros se ven salpicadas de fotografías a gran formato (a menudo dobles páginas) acompañadas por textos breves con propuestas alternativas o pequeñas historias relacionadas con el tema o el espacio geográfico tratado. Además, la mayor

parte de los títulos han incorporado reportajes temáticos que completan el contenido del libro y, al mismo tiempo, ofrecen una perspectiva diferente.

Por supuesto, la colección mantiene su espíritu inicial, heredero de la revista Euskal Herria (2003-2013), nacida para difundir la naturaleza, cultura, montaña y patrimonio histórico del país. Con la misma vocación, la colección alcanzará en 2021 los 48 títulos publicados gracias, fundamentalmente, a la fidelidad de su público lector. A lo largo de estos ocho años han sido más de treinta los autores, mujeres y hombres, que han participado en la colección: montañeros, periodistas, fotógrafos, biólogos, historiadores, guías, ecologistas, profesores y hasta un cocinero.

En ese tiempo han visto la luz un sinnúmero de aportaciones a la cultura del país. Además de numerosas rutas senderistas y ascensiones a cimas, la colección ha publicado guías sobre cuatro par-

El próximo libro de la colección Euskal Herria lleva por título *Productos del país. Rutas y visitas*. Escrito y fotografiado por el experto guía Alberto Muro, nos propone veintiséis ideas para visitar centros productores de algunos de los productos gastronómicos más apreciados de Euskal Herria. De esta manera, nos invita a ver in situ el proceso de elaboración de quesos, embutidos, sales, aceites, carnes, verduras y otras muchas delicias.

La colección mantiene su espíritu inicial, heredero de la revista Euskal Herria (2003-2013), nacida para difundir la naturaleza, cultura, montaña y patrimonio histórico del país.

Más información sobre la colección y suscripciones en sua.eus/harpidetzak

ques naturales, sobre vías verdes y ha reunido las rutas jacobeanas que cruzan Euskal Herria en un único volumen. También han visto la luz libros singulares como el manual de nutrición y seguridad en la montaña, la guía de huellas de animales o la del ecologista en casa. Y, por supuesto, ha desvelado otras formas de recorrer el país, a la caza de viejas calzadas, por rutas botánicas, valles escondidos, pueblos con encanto, ventanas naturales...

En lo que va de año se han publicado, con excelente acogida por parte del público, *Las mejores rutas en btt*, de Ivan Ruiz Rotaeche, *Parque natural de Urbasa y Andia*, de Kike Zinkunegi, *Rutas montaÑeras a castillos medievales*, de Esther Merino, y *Ascensiones desde refugios*, de Txusma Perez Azaceta. Variedad temática, toda la geografía vasca sobre la mesa y, sobre todo, una invitación constante a conocer el país. Porque solo se ama lo que se conoce.

Incorpora fotografías
a gran formato
acompañadas de
propuestas o historias
relacionadas con el tema o
el espacio geográfico.

NOBEDADEAK

**UN CORTO VIAJE
A ANDORRA 2021**
Francisco
Sánchez Ruiz
ANAYA

La mejor guía de Andorra, completamente nueva, con todo lo que no hay que perderse en un corto viaje al País de los Pirineos. Sus cinco secciones abarcan los aspectos más importantes de la visita al Principado.

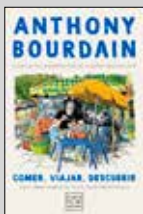
**RUTAS PARA
PARAJES IDÍLICOS (I).**
PIRINEO
OCCIDENTAL
Eduardo Viñuales
SUA EDIZIOAK

En este libro el lector encontrará veinticinco rutas pensadas para descubrir una selecta lista de grandes maravillas que pueden ser disfrutadas con la sola premisa de no dañarlos para que continúen atesorando ese encanto singular.

**LA BIBLIA DE
LA ESCALADA.**
ENTRENAMIENTO
TÉCNICO, FÍSICO
Y MENTAL PARA
ESCALAR
Martin Moberaten /
Stian Christophersen
DESNIVEL

Cada día más personas en todo el mundo están descubriendo lo apasionante que es la escalada, tanto al aire libre como en rocódromos. Este completo manual te ayudará a entrenar de manera eficaz y a escalar mejor.

**COMER, VIAJAR,
DESCUBRIR**
Anthony Bourdain
PLANETA

El libro póstumo de Anthony Bourdain: una guía de los lugares más fascinantes del mundo de la mano del incansable y curioso chef, escritor y presentador de televisión.

MALLORCA 2021
(4ª EDICIÓN)
(LONELY PLANET)
VVAA
PLANETA

Mallorca destaca por su sol, sus deslumbrantes playas, su mar azul, sus montañas remotas y sus conmovedores pueblos en las colinas. Y Lonely Planet te acerca a ella con los mejores consejos para unas vacaciones inolvidables.

**GUÍA DE
FLORES DE
EUSKAL HERRIA**
Joana García
SUA EDIZIOAK

La colección Natura de la editorial Sua publica guías de naturaleza de gran calidad. Esta dedicada a las flores describe cien especies botánicas, tanto naturales como introducidas, que crecen en Euskal Herria. Segunda edición.

LA MEJOR NOVELA DE

GELLIDA

PURA SANGRE

© Carlos de Francisco

#GellidismoExtremo

Penguin
Random House
Grupo Editorial

penguinlibros
penguinlibros.com

KALAKAN ETA EUSKADIKO ORKESTRA

Iaz egitekoak ziren, baina pandemiaren ondorioz atzeratu egin zen proiektua.

Apirilaren hondarrean egin zituzten grabaketak Kalakanek eta Euskadiko Orkestrak (EO), eta udazkenean aterako da diskoa Elkar-en eskutik. Hirukoteak argitaratu dituen hainbat kantu orkestraren mintzairara ekarri ditu Jagoba Astiazaran konpositoreak. Kalakan taldeak erabili ohi dituen hainbat instrumentu tradizionalak ere presentzia nabarmena izango dute diskoan, txalapartak, txirulak edo albokak esaterako, zeintzuk beste instrumentuekin batera orkestran txertatu diren.

Urriaren erdialdean, diskoa argitaratzearekin bat, diskoaren aurkezpen-bira bat egingo dute Euskadiko Orkestrak eta Kalakanek elkarrekin bost euskal hiriburutan barrena: Iruñea, Gasteiz, Bilbo, Donibane-Lohizune eta Donostia. Kalakan hirukoa Jamixel Bereauek, Bixente Etxegaraik eta Xan Errotabehekek osatzen dute egun. Azken honekin mintzatu gara EOrekin batera ondutako lanaz.

KALAKAN - EUSKADIKO ORKESTRA
ELKAR

ARGAZKIA: ION USUAL

Lehendik ezagutzen duzue Euskadiko Orkestra. Elkar ezagutzeak lagundu dizue proiektu berrian?

Duela urte batzuk guregana hurbildu zen Gabriel Erkoreka,

konpositore garaikide bizkaitarra. Bere helburua zen Kalakanen instrumentuen inguruan oinarrituriko obra sortzea, eta *Zuhaitz* izena jarri zion. Lortu zuen, gutxiak lortu duten bezala, gure musikara gerturatzea, nahiz eta

gurea klasikotik eta garaikidetik urrun dagoen. Harrera oso ona izan zuen, eta bera ere oso gustura zegoen. Euskadiko Orkestrarekin lan egitea nahi zuen eta lortu zuen. Lau-bost kontzertu eman genituen, eta horren prestaketaren garaian hasi zen gaurko hau marrazten. Hasiera batean zen Kalakanek defenditzen zuen erreperorioaren gainean lan egitea, eta hori orkestra batekin borobiltzea. Galdetu ziguten ea zerbait berezia egin nahi ote genuen, eta esan genien guk maite dugula egiten duguna. Eta posible bada beste publiko bat hunkitzea gure diskurtso berdinarekin, bada hobeto.

Musika klasikoarena eta herri kantua oso urruneko bi mundu izan dira sarri. Nola bizi duzue zuek musika kultura deitzen dutenaren eta popularraren arteko bereizketa hori?

Debate nahiko zabala da. Guk, esaterako, *Labeque* ahizpekin jo izan dugu, eta ez dugu mugarik edo distantziarik

ikusten, nahiz eta gogorarazten dizkidan zenbaitekin izandako kalapita batzuk. Musika kultura esaten dutenean, esan nahi dute beste musika guztiak inkultuak direla? Hitz eta terminologia hori oso bortitza da, eta nire ustez ez du zentzurik. **Labeque** ahizpek euren partiturak zituzten euren pianoarendako eta guk geure oharrak geure txalapartarendako. Nik uste dut jendeak egiten dituela bereizketa horiek, ez dakit zergatik. Musika unibertsala da, musikak hitz egiten du bere baitatik. Jendeak klasifikatu nahi du gehiegi, guk saihestu izan dugu bereizketa hori eta geure neurrian frogatu dugu, nahiko gertu direla.

Ahotsak edo zuen instrumentazioa txertatzea izan duzue erronka handiena?

Guk ez dugu lan handia izan horretan, **Jagoba Astiazaranek** izan baitu orkestrazioaren egitekoa. Gure aldetik zuzeneko entseguak izango dira erronka handiena. Estudioan dena banatuta egin baita, orkestra alde batetik, eta gu bestetik. Gero nahasketarekin sortuko da magia berriro.

Xalbadorren hitzekin osaturiko hiru kantu sar-tzekoak zineten: *Artzantza*, *Ez nuen uste* eta *Egun bakea zutaz*. Nolatan jarri zenituzten begi-belarriak bertso horietan?

Bai, baina aldagetak izan dira, lehen bi kantuak ez baititugu sartu diskoan azkenik. Ez dira grabatu. Dominio publikoko kantuak hartu behar izan ditugu azkenean, eta arazo editorialik ez izateko baztertu behar izan ditugu *Artzantza* eta *Ez nuen uste*. Horien ordez, **Loreak udan** eta **Ikusten duzu goizean** herrikoiak sartu ditugu. Gure ustez **Xalbadorri** ez zaio inoiz aitortu merezitako errekonozimendua. Gehiago izan da lapurtua ororatua baino. Gure hurrengo lanean izango dira bere letraz osaturiko kantuak. Adibidez *Ama Euskal Herri*. Uste dugu **Xalbadorrek** testu askotan bazuela umildade bat, eta kurioski abesti askotan bere paragrafo batzuk alboratuak izan dira, justu euskaldunon autokritika egiten zuzenean eta abar. Horrek atentzioa eman digu, eta saiatu gara testuak osoki jasotzen. Orkestrarekin egindako diskoan geratu den kantua da *Egun bakea zutaz*.

Kalakanek sortutako lau kantu dira diskoan; zer bide hartu dute moldaketa berriekin?

Guk erreperitorio tradizionalarekin lan egiten dugu eta saiatzen gara mezu unibertsalak dituzten eta gaurkotasuna duten hitzak erabiltzen. Nik maite dut esatea esan beharrekoak esanak direla eta gaur egun idazten ahal ditugun edo ikusten ditugun testu gehienak ez direla hain sakonak. Guk guztiz sortutako kantuak ez dira hortaz, baina birmoldatutakoak bai. Guk proposatu genion orkestrari **Jagoba** izan zedin konpositorea, kantuen moldatzailea. Onartu zuten. Gaztea delako, musikaria delako, idazten dakielako, euskal kantu tradizionala ezagutzen duelako. Bagenekien erronka izango zela errespetatzea guk egiten duguna, baina beste 60 pertsonekin, gainera. Akustikak beste indar bat hartzen du, ez soilik gure lanagatik baizik eta berak ekartzen duen idazkerarengatik ere. Batzuetan oso ondo funtzionatzen du, beste batzuetan zailagoa izan da. Ideia zen orkestrak eta Kalakanek batera dantza egin ahal izatea.

Laboa eta Artzeren *Txoria Txori* himnoa ere birmoldatu duzue; zer eman nahi izan diozue?

Maitasun istorio bat da azken finean, ulertzen dena unibertsalki: maite duzun horri ezin dizkiozu hegalaik moztu, soilik zure alboan izan nahi duzulako. Gurean,

batez ere hartu du herriarekiko zentzua. Kantu hori aspaldi egin nahi genuen, oso aspaldian. Ikusia genuen batez ere Iparraldean eta Frantzia aldean, festa giroetan bihurtua zela nahiko zakar kantua abesteko modua. Ozen, silabak hautsiz eta abar. Eta noski, zentzu guztia desegiten du. Harreman oso zaila genuen kantu horrekin, onartu arte geure buruari guk ere egin genezakeela gure bertsioa, eta jendeak ez duela zertan hartu errespeta faltatzat, nahiz eta goxoagoa egin... Gure helburuetako bat da euskal kantuen melodia eta sentiberatasuna jasotzea eta erakustea kanpoaldera ere. Orkestrak gustuko zuen, eta aurrera; bien arteko esperimentazio bat izan da.

“Gustatzen zaigu
ziurtasun xendatik
kanpo ibiltzea”

Herri kantuak dira gainerakoak; batzuk ezagunagoak; *Iruten ari nuzu*, *Bereterretxen Kanthoria* eta *Kantuz / Sagarra jo* ...

Guk aukeratu genituen gure ibilbideko batzuk, eta gero **Jagoba** beste aukeraketa bat egin zuen zeinetan sentitzen zen eroso. **Jagoba** dauka belarrian orkestra batek zer egin dezakeen edo zer ez. Hortaz, bien arteko aukeraketa izan da. **Jagoba** lehen kantuak moldatu eta ordenagailuz erakutsi zizkigunean berehala jakin genuen lortuko zuela erronka. Irekia zen erreperitorioa eta **Jagoba** hautatu ditu bere ustez zeintzuk izan behar zuten orkestrarekin jotzekoak. **Jamixel Bereau** da Kalakanen musika zuzendari artistikoa eta beti ere harekin elkarlanean aritu da **Jagoba**.

Zuzenekoak prestatzen ariko zarete. Zer espero duzue zuzenekoetatik?

Guretzat ez da izango hain konplexua; orkestrarentzako askoz ere gehiago. Uda ostean hasiko gara zuzenekoak prestatzen. Egin ditugu pare bat entsegu soilik, eta ondo. Guretzat nahiko sinplea da: etorri behar dugu, egongo dira guretzako hainbat mikrofono eta eman beharko dugu gurea. Desafioa izango da **Juanjo Ocon** orkestra zuzendariak ontzi astuna ondo eramatea. Guk gogo handia dugu, bi urte baitaramatzagu proiektu honekin buru-belarri. Musikariekin eta zuzendariarekin elkartzeko irrikaz gaude, gertutik gertura.

Kalakan etengabe mugimenduan den proiektua da. Zein unetan dago egun?

Egin ditugun proiektu guztiak horizonte oso desberdinekoak izan dira. Izan ditugu beti topaketa interesgarri eta oso desberdinak, beste herrialdetako artistak, abesbatzak. Gustatzen zaigu mugimenduan izatea: elkarlanak beti dakar berekin konfrontazio bat, eta hor gauza berriak sortzen dira. Gustatzen zaigu ziurtasun xendatik kanpo ibiltzea. Hori garrantzitsua da, arrisku hori hartzea. Aurtun kaleraturiko *Artizar* diskoan ere antzeman da hori; elektronika programazioak izan ditu. Aurtengorako 30 bat kontzertu hitzartuak ditugu, eta gustura.

GORKA EROSTARBE
Kazetaria

ALFAGUARA

LA NUEVA NOVELA DE
Arturo Pérez-Reverte

ARTURO
PÉREZ-REVERTE

EL
ITALIANO

UNA HISTORIA DE AMOR, MAR Y GUERRA

21 de
septiembre

¡RESÉVALA!

Disponible
audiolibro y ebook

UNA HISTORIA
DE AMOR,
MAR Y GUERRA

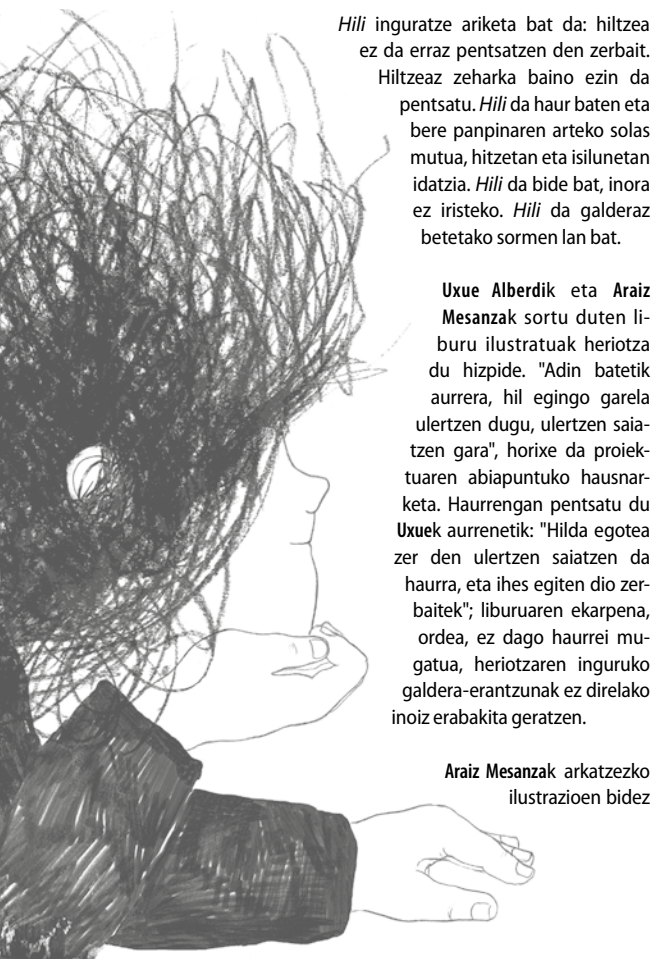
«Llevo queriendo escribir
esta casi increíble historia,
fiel a los hechos, desde que
mi padre me la contó siendo
yo un niño.»

Penguin
Random House
Grupo Editorial

f t i n penguinlibros
www.penguinlibros.com

hili

Bizirik gaudelako pentsatzen dugu hiltzeaz

Hili inguratze ariketa bat da: hiltzea ez da erraz pentsatzen den zerbait. Hiltzeaz zeharka baino ezin da pentsatu. *Hili* da haur baten eta bere panpinaren arteko solas mutua, hitzetan eta isilunetan idatzia. *Hili* da bide bat, inora ez iristeko. *Hili* da galderaz betetako sormen lan bat.

Uxue Alberdik eta Araiz Mesanzak sortu duten liburu ilustratuak heriotza du hizpide. "Adin batetik aurrera, hil egingo garela ulertzen dugu, ulertzen saiatzen gara", horixe da proiektuaren abiapuntuko hausnarketa. Haurrengan pentsatu du Uxuek aurrenetik: "Hilda egotea zer den ulertzen saiatzen da haurra, eta ihes egiten dio zerbaitetik"; liburuaren ekarpena, ordeza, ez dago haurrei mugatua, heriotzaren inguruko galdera-erantzunak ez direlako inoiz erabakita geratzen.

Araiz Mesanzak arkatzezko ilustrazioen bidez

HILI <
Uxue Alberdi / Araiz Mesanza
ELKAR

pentsatzen du eta pentsarazten du, irudimena eta iradokitze ahalmena erabiliz. Zuri-beltzean eginiko ilustrazio hauetan, beharbada, grisak dira esanguratsuenak, bizitzaren eta heriotzaren arteko muga lausoa delako, jaiotzen garenetik hasten garrelako hiltzen. Hitzek nahiz ilustrazioek eskaintzen duten irakurketa hutsunez, zuri unez beteta dago, gaiak berak arnasaldiak eta arnaseguneak eskatzen dituelako.

“Ez egotea zer den ulertzen saiatzen nintzen umetan. Oraindik saiatzen naiz, aldika”

—UXUE ALBERDI—

"Inozentzia bakarrik pentsa liteke hiltzeaz. Umiltasunez bakarrik pentsa liteke hiltzeaz. Umorerik gabe ezinezkoa da hiltzeaz pentsatzea", horregatik, ziur aski, daude galdera, burutazio, hausnarketa eta ateraldi hauek guztiak haur baten ahotan. Algara barik, irribarrea ateratzen dute askotan adierazpenek, hain dira xaloak, hain dira ilogikoak, hain dira

“Gure ezjakintasunaren eta jakin-minaren ispilu izan nahi dute ilustrazioek”

—ARAIZ MESANZA—

bihurriak. Harriduraz egingo du irakurleak irribarre, burutazioen zorrotasuna leuntzeko.

Heriotzak, normalean, sorrarazten duen beldurra gaindituz, bestelako begi batzuekin begiratze-ko tresna ere izan daiteke liburuak, izan ere harri-
duraren eta jakin-minaren begiekin so egin da-
kioke heriotzari, aurrez aurre, zeharka edo bizkar
emanda, hankaz gora edo buruz behera, ahal den
bezala.

Hili gutako bakoitzak unibertsoarekin, izatearekin eta ez izatearekin, desagertzearekin, hilekin eta biziarekin duen elkarriketa da. Pentsa daiteke, zergatik ez, abentura berri baten hasiera ere izan daitekeela mundualdi hau uztea. *Hili* bizi-bizirik dagoen liburu bat da.

otc
Old Teddy's Company

HABA®

**Inventa juguetes
para mentes curiosas**

TOTOTOTO

Zomorro eta hitz festa

aitona Mateorengana bidaliko du, hari ere hitzak trabatzen zitzaizkiolako mihi puntan. Berak emango dio erremedioa: erakutsiko dio hitzei musika jarritz ez direla mihian kateatuta geratzen; musikak hitzei bultza egingo balie bezala, arinarin egiten dute salto edonoren belarrira. Aurrerantzean, Koldo eta Laia koplari-bikote ezin hobea bihurtuko da.

Ane Labakak hitzei erantsi dien musikaz eta Mariñe Arbeoren ilustrazioei darien magia lagun, totala hitz egiten duten haurren lagungarri izan nahi du istorio honek. Zuk ere zomorro eta hitz festa honetan parte hartu nahi baduzu, irakurri ezazu istorio hau, hitzak lagungarri ez ezik, jostagarri ere badirelako.

Mihi puntan hitzak trabatzen zaizkien haurrak jolastara gonbidatu nahi dituzte Ane Labakak eta Mariñe Arbeok liburuxka hau irakurriz.

Koldok eta Laiak maite dituzte zomorro-festak: sorgin-orratzak, inurriak, zapatariak... baina Koldok ez ditu atsegin ez kilkerak ezta kakalardoak ere, mihi puntan trabatu egiten zaizkiolako, kanpora atera ezingo balute bezala. Tximeletekin ere ez da ongi konpontzen, ondo ahoskatzen ez dituelako. Amak, beraz, logopedarengana eramango du eta harrez geroztik ez du Laiarekin jolastu nahi izango, ez lehen bezala, behintzat. Laiaren amak, alabaren kezka ikusita,

➤ TOTOTOTO
Ane Labaka / Mariñe Arbeo
ELKAR

Ttarttaloren ezagutza liburuak

Ttarttaloren ezagutza liburuaren artean ingurugiroarekiko arreta, begirunea, ezagutza eta jarrera kontzientea sustatzen duten hainbat proposamen daude.

Izaera horretako bi liburu berri dira honako hauek, biak ala biak gaurkotasun handikoak. Izan ere, munduaren, izadiaren eta gizateriaren etorkizunaz gogoetatzen eta ingurugiroa babesteko jarrera hartzen gonbidatzen gaituzte bi berritasunek.

ERLEAK ETA LUR-ZIZAREAK

ZERGATIK BIZIRAUN BEHAR DUTEN GURE MUNDUAK BIZIRAUTEN
Florence Thinard / Benjamin Flouw
TTARTTALO

+9 urtetik aurrera

Zergatik lotu erleak eta lur-zizareak? Hegan egiten du batak eta lurrean edo lurpean narrasean besteak. Lehen begiratu an ezin desberdinagoak dirudite.

Biak ezinbestekoak dira baina, izadiarentzat, bioaniztasunarentzat eta gizateriarentzat. Ezinbesteko zaigu ezagutzea, hobeto babesteko. Besteak beste, gure etorkizuna direlako.

Album dokumental honetan, erleen etxera eta lur-zizareen tuneletara sartuko zara informazio xehe eta ilustrazio bikainei esker, izadiko heroi horien bizimodua hurbilago ikusi eta ezagutzeko.

+6 urtetik aurrera

✓ ZAINDU DEZAGUN GURE PLANETA
Katie Daynes / Ilaria Faccioli
TTARTTALO

Lurra da gure planeta bakarra, baina orain arte ez dugu oso ondo zaindu... oraindik gauzak konpontzeko garaiz gara baina!

Zaindu dezagun gure planeta leihatiladun liburu inspiratzailea bezain jostagarria da. Gaur egun gure planetak dituen arazoak aurkeztu, arakatu, eta aurrera begira zer egin dezakegun aztertzen du, eduki oso anitz eta ondo aurkeztu batekin, eta ilustrazio koloretsu eta alaiekin.

+4

**EL POLLO PEPE
DA UNA FIESTA**
Ant Parker
SM

El pollo Pepe va a dar una fiesta. ¿A quién invitará? Un libro carrusel con solapas y coloridas ilustraciones del pollo Pepe y sus amigos.

**ZERGATIK
HILTZEN DIRA
GAUZAK?**
Katie Daynes
TTARTTALO

Zer gertatzen da norbait hiltzen denean? Egokia al da heriotzaz hitz egitea? Zer egin dezakegu triste egoteari uzteko? Aurkitu erantzunak irudi ederrez beteriko liburu leihatiladun honetan.

**NOLA IZAN
NAITEKE
ATSEGINA
BESTEekin?**
Katie Daynes
TTARTTALO

Zer da besteekin atsegina izatea? Nola izan naiteke atsegina besteekin? Eta besteekin atsegina izatea benetan al da baliagarria gauzak aldatzeko? Erantzunak, irudi ederrez beteriko liburu leihatiladun honetan.

**LA BALLENA
QUE QUERÍA
MÁS**
Rachel Bright
EDELVIVES

La ballena Harry deambula aquí y allá recolectando tesoros submarinos. Pero da igual cuántos objetos reúna: nunca se siente satisfecho.

**NOR IZAN
NAHI
ZENUKE?**
Ariana Papini
PAMIELA /
KALANDRAKA

Nor izan nahi zenuke? irakurle gazte-gaztentzako album bat da, narrazio-egitura errepikakorra duena oinarria, aurrekoari lotutako pertsonaia gehituz.

**XAKEA
UMEENTZAT**
Murray Chandler
MEZULARI

Xake oso kirol zabaldua da munduan zehar. Hemen umeek oinarrizko kontzeptuak ikasteko bidea ematen da, oso modu atsegin eta errazean.

**ZUHAITZEN
INBENTARIOA
IRUDIDUNA**
Virginie Aladjidi
KALANDRAKA /
PAMIELA

Inbentario honek munduko 60 zuhaitz-espezie inguru biltzen ditu, Europakoak franko: hostozabalak, koniferoak, palmondoak. Marrazkiak estilo zientifikoa emanak dira, antzinako naturalistek zuten zehaztasun berberaz.

ILEZURI
Kris Etxabe
ALBERDANIA

Duela hamar urte baino gehiagoko gertaera errealean oinarritutako istorioa da. Ipar Poloko hartz bat agertu zen Argentinako kostaldean, gutxienez 2.000 kilometro igerian eginda.

**SECRET DIARY 1.
EL BAILE DE FIN
DE CURSO**
Lady Pecos
MONTENA

Querido diario: este trimestre está siendo una locura. En el cole se ha desatado el caos, y el baile de fin de curso está en peligro, pero mis amigas y yo estamos dispuestas a salvarlo como sea.

**ANNA KADABRA 7.
EL SECRETO
DEL BOSQUE**
Pedro Mañas
DESTINO

¡El Club de la Luna Llena se marcha de campamento! Los aprendices de magia vivirán juntos en medio del bosque y podrán practicar sus hechizos en plena naturaleza. O eso creen ellos.

Empieza el cole con un buen libro

usborne.com

+7

LOS RESCATADORES MÁGICOS 7. LA TOSTADORA DE LOS DESEOS
Sabrina Catdoor
LA GALERA

Zoe, Lucas y Marina reciben el encargo de viajar hasta Magesia, un país de Imaginaria oriental, para recuperar un objeto de lo más normal: una tostadora. Para ello, tienen que colarse en una cueva embrujada.

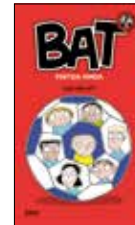
BERTI Y SUS HERMANOS. UN INICIO DE CURSO DESASTROSO
Lisa-Marie Dickreiter / Andreas Gotz
EDEBE

¡Socorro! Justo el primer día de colegio de Berti, ¡la familia del niño se duerme al completo! Papá los lleva en su coche a toda velocidad, hasta que la policía detiene el vehículo.

KATIXA DORRE MAGIKOAN
Antton Kazabon
TXALAPARTA

Esploratzaile sena du Katixak: bere kasa ibiltzea gustatzen zaio, eta jakin-min aseztina du. Egun batez, inguru ezagunetik gehiegi urrundu eta dorre ikusgarri bateraino iritsiko da.

BAT 3. PARTIDA HANDIA
Alex Hallatt
ELKAR

Kirolean, kontua ez da irabaztea edo galtzea, nola jokatzeko duzun baizik. Baina, irabaztea ederra da. BAT kideak batuko ote dira partida handia irabazteko?

+8

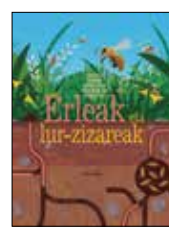
REGRESO A FRUTILANDIA
Agapito Pequeño y Kiron
MARTINEZ ROCA

¡Oh, no! ¡Unos piratas malvados han llegado al mundo mágico de Frutilandia! Por suerte, el limoncito Kiron ha logrado escapar, pero necesita ayuda para salvar a todas las frutitas.

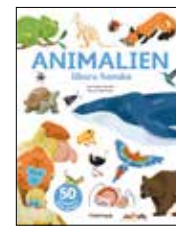
MIRABELLA Y LA CLASE DE POCIONES (MIRABELLA 3)
Harriet Muncaster
ALFAGUARA

Mirabella está teniendo un día muy raro: su escoba mágica está rebelde, no encuentra a su amiga Carlota, y su nueva poción ¡ha caído sobre la persona equivocada! ¿Conseguirá arreglarlo y terminar bien el día?

ERLEAK ETA LUR-ZIZAREAK
Florence Thinar
TTARTTALO

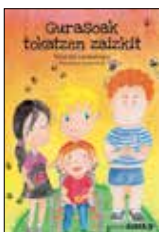
Erleak eta lur-zizareak nahitaezkoak dira izadiarentzat, bioaniztasunarentzat eta gizateria-arentzat. Ezagutu, hobeto babesteko. Gure etorkizuna dira.

ANIMALIEN LIBURU HANDIA
Anne-Sophie Baumann
TTARTTALO

50 animazio baino gehiago arrautzak irekitzeko eta enbrioak deskubritzeko, tximeleta baten bizi-zikloa aztertzeko, balea baten eskeletoa ikusteko, erle baten edo arrano baten antzera ikusteko, otso baten eztarri-zuloan sartzeko. . .

+10

GURASOAK TOKATZEN ZAIZKIT
Yolanda Larreategui
EREIN

Mikelen eta bion gurasoak bananduta daude, eta Mirenenak ere bai. Patxi Puzkerrenak, ez, ordea; baina guztiok egin behar izaten diegu aurre hartu ez ditugun erabakien ondorioei.

LOS FORASTEROS DEL TIEMPO 12. LA AVENTURA DE LOS BALBUENA: OBJETIVO LA LUNA
Roberto Santiago
SM

Los Balbuena y sus vecinas están a punto de vivir la aventura más emocionante hasta la fecha. Y es que están nada más y nada menos que a bordo de una nave espacial.

UZTA GARAIA
Asel Luzarraga
ELKAR

Iraultza eta Zigor anai-arreba bikiak urtero herri- mahatsa biltzera datozen sasoikoen kanpamenduan ezagutu dute Baazima. Gurean, ikusi ez arren, ehunka desjabetu bizi dira. Gizartea eraldatzeko gogoa, gazteen esku.

EL CICLO DEL ETERNO EMPERADOR
Laura Gallego
MONTENA

El Eterno Emperador gobierna Akidavia durante mil años antes de morir para renacer. Varios miembros del Consejo Imperial se presentan en una aldea en busca del recién nacido que alberga el alma de Su Divinidad.

+12

¡Demuéstrale a tu familia que nadie te gana reciclando!

¡La diversión elevada al Cuadrado!

cayro the games

CLASE DE JUEGOS & juegos de clase

PLAY FOR CHANGE

Descubre más en www.cayro.es

f t y cayrothegames b bycayro

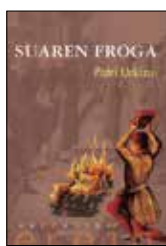
NOBEDADEAK

liburuak

OIHAN HITZEAN MUNDUA
Ursula K. Le Guin
IGELA

Kolonizazio bortitz batek athshetarren bizitza baketsua hautsi du. Selver ameslariak gidatuta, azkar baino lehen ikasi dute haiek ere bortxaren mintzaira, euren munduak biziraunen badu. Nor darama biolentziaren hautuak?

SUAREN FROGA
Patri Urkizu
EREIN

Historia tragiko hau Gipuzkoako herri txiki batean, Zerainen, hasten da, hor jaio baitzen gure protagonista, Joanes Lopez Zeraingoa, zehazki 1488an, eta Granadan bukatu ziren haren egunak, 1530ean, Inkisizioaren suan erreta.

GEZURRA BERDADEROA
Bertol Arrieta
ELKAR

44 urterekin, pizzak banatzen eta pisu konpartitu batean topatuko du bere burua Koldok. Norbaitekin ligatu nahirik, batera eta bestera joko du, desesperatu samar. Umorez, erotismoz eta bizipozez gainezka egiten duen nobela.

EURI ZITALARI ESKER
Itxaro Borda
SUSA

Bere pertsonaia sonatuaren ibilietara itzuli da Itxaro Borda kontakizun berrian, ezari-ezarian, keinu azkengabeak eginez hizkuntzari, euskal jendarteari, adiskidetasunari eta beste zenbait hari ez singleri.

SEKULA EZ LIOKETE EULI BATI HEGALAK KENDUKO. GERRA-KRIMINALAK AUZITAN
Slavenka Drakulic
TXALAPARTA

Jugoslaviako gerrako epaiketetako lekukotza ziaragarrien bidez eta hainbat iturritan oinarrituz, Drakulicék heriotza, bortxaketa, tortura eta beste hainbat krimenez akusatutakoei ahotsa eta gorputza jartzen die, argitasun asaldagarri.

ENE IRATXOEKIN SOLASEAN
Bixente Serrano Izko
PAMIELA

Inoiz ez gaude bakarrik, batzuetan uste dugunaren despit. Ez, eta Crusoe ere ez zen inoiz bakarrik egon: bere mamuak izan zituen lagun hasieran, Ortzirak gero. Gizakia gizaki denetik, geure baitako solasak izan ditugu.

EUSKAL HERRIKO LEIENDAK
Toti Martinez de Lezea
EREIN

Aita Barandiaran eta euskal tradizioa beste aditu batzuek bildutako altxor paregabeari zor zaion errespetuarekin idatzita daude Euskal Herriko 65 leienda hauek. Juan Luis Landarenak dira ilustrazioak.

AITITAREN BETAURREKOAK
Agus Perez
SUSA

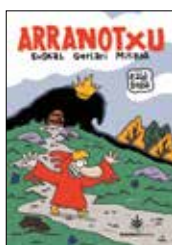
Bi atal topatuko ditu irakurleak liburu honetan: lehenengoan, Agus Perezek kritikari jardunaren erraiak agerian utziko ditu. Bigarrean, bere ibilbidean idatzitako 2.000tik gorako iruzkinetatik 30 aukeratu ditu.

FERNANDO ARAMBURU

LOS VENCEJOS

TUSQUETS EDITORES

LA NUEVA Y EXTRAORDINARIA NOVELA DE FERNANDO ARAMBURU, TRAS EL ÉXITO INTERNACIONAL DE PATRIA.

ARRANOTXU
Zaldi Eroa
IKASTOLEN
ELKARTEA

Ados, superheroiengana joko luke jenderik gehienak arazo korapilatsurik balu, baina noren atea jotzen dute gero superheroi horiek, koiznatzen hasi, eta gatzik gabe geratu direla konturatzean? Horra gure Arranotxu gerlari mitikoa!

ORREAGAKO KRONIKAK. ERROLANEN ELEZAHARRA
Juan Luis Landa
EREIN

778. Karlos Handiak, erresuma germaniarren konkistatzaile eta Erromako elizaren babesleak, Marka Hispaniarra ezarri beharra du Pirinioen hegoaldean inperio islamiarraren oldarrari eutsi ahal izateko.

ELGETA. SASI ARTEAN
Koldo Izagirre
IKASTOLEN
ELKARTEA

Jazinto Rivas *Elgeta* (1906-1964) trikitilari ospetsuaren bizitza berregin dute Koldo Izagirrek eta Dani Fanok. Politika, gerra, iraultza, errepresioa eta, jakina, eskusoinua tartekatzen dira historia kitzikagarri honetan.

UDABERRIA SUTAN. IA EHUN HAIKU
Joxemari Iturralde
PAMIELA

Liburu hau larogeita hemeretzi haikuz osatutako antologia da, poesia japoniarraren mundua gurera hurbiltzeko sekulako lana.

HIZKUNTZA GOGOAN
Beatriz Fernandez
EREIN

Zer da hizkuntza? Haur basatiek hizketan ikas dezateke? Gu al gara hitz egiteko gai diren animalia bakarrik? Liburu honetan honelako galderak aurkituko ditu irakurleak, baita ikerkuntzak eman dizkien erantzunak ere.

EGUN GORRIETAN. SIGI-SAGAKO GOGOETAK
Elena Martinez Rubio
ALBERDANIA

Hogeita bost pieza dotoretan eskatzen digu Elena Martinez Rubiok mundu-ikuskeraren baten berri zehatza, egin dituen bidaien harira eta bere zale-tasunaz zipriztinduta, askotariko gaietan zehar: historia, politika, literatura, filosofia, zientzia...

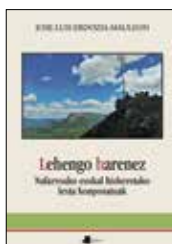
IPARREKO ELEAK. IPAR EUSKAL HERRIKO TESTU LAGINAK
Xabier Monasterio
XABIER MONASTERIO TZ

Liburu honetarako Ipar Euskal Herriko hainbat testu zahar hautatu ditugu eta beren garaian eta testuinguruan kokatu ditugu, iraganeko ondare hori ezagutzera emate aldera.

HAURDUNALDI GAME
Carolina Luzon
ALBERDANIA

Saria ere baduen liburu formatuko rol-joko honetan, emakume batek bere beldurrak gobernatu beharko ditu, ezin konta ahala proba gainditu, bizia arriskatu eta bere maitasun-harremana bera ere proban jarri, irribarra eta, ahal dela, buruko osasuna galdu gabe.

LEHENGO HARENEZ. NAFARROAKO EUSKAL HIZKERETAKO LEXIA KONPOSATUAK
Jose Luis Erdozia
PAMIELA

Liburu honetan lexema soila baino osagai gehiago duten lexiko mailako burutzeekin (lokuzio, esamolde edo esapide eta aditz perifrasiak) egiten duzu topo. guneroko elkarriketetatik gatz eta piperra dira.

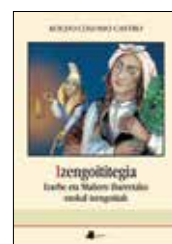
SANTIAGORA BIDEZ. GOGOETAZKO BEGIRADA BAT
Fermin Miranda Garcia
NAFARROAKO GOBERNUA

Donejakue Bideak Nafarroako ondare historiko eta kulturala blaitzen duenez, Nafarroako Artxibo Nagusiak bide xakobearekin zerikusia duten hainbat alderditan barnako ibilbidea proposatzen du.

BILBOKO ETXOLA BATEAN
Iñaki Lopez Simon
ELKAR

50eko hamarkadan, milaka familia iritsi ziren Bilbora, baina bizitzeko leku faltaz txabolak eraiki zituzten hiri inguruan eta bertan egokitu. Txabolismoaren historia ahaztua aztertu du egileak Tene bekaren laguntzaz.

IZENGOITITEGIA. IZARBE ETA MAÑERU IBARRETAKO EUSKAL IZENGOITIAK
Koldo Colomo Castro
PAMIELA

Ondare onomastikoa izateaz gain, Izarbe eta Mañeru ibarretako euskal izengoitiak euskaraz gozatzeko sormen iturri aparta dira. Dударik gabe, sortze bidea anitzez gozoago izanen da umorea bidelagun hartuta.

ZE BERRI UDAZKENEAN?

txalaparta

HISTORIA DE LAS MUJERES EN EUSKAL HERRIA 3
Ana Iziz | Rosa Iziz

NAPARRA. CASO ABIERTO
Jon Alonso

NOLI ME TANGERE
José Rizal

SANROKEETARAKO, ETXEAN
Adriano de Mata

SEKULA EZ LIKETE EULI BATI HEGALIK KENDUKO
Slavenka Drakulić

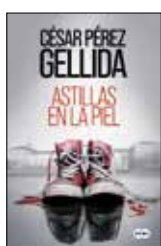
NOVEDADES

libros

ZOZOBRAR
Lola Lafon
ALIANZA

A Cléo, de trece años, que lleva con sus padres una existencia modesta en el extrarradio parisino, le proponen un buen día una beca para conseguir su sueño: llegar a ser bailarina de *modern jazz*. Pero en lo que cae es en una trampa.

ASTILLAS EN LA PIEL
César Pérez Gellida
SUMA

Dos amigos de la niñez con una deuda pendiente. Un forzado reencuentro en la amurallada localidad vallsioletana de Uruña. Álvaro, un exitoso escritor, y Mateo, un crucigramista en números rojos, serán parte de un macabro juego.

AMOR Y OTROS EXPERIMENTOS MENTALES
Sophie Ward
ALIANZA

Rachel y Eliza quieren tener un bebé. Una noche, Rachel se despierta entre gritos y le cuenta a Eliza que se le ha metido una hormiga en el ojo y se ha quedado dentro. De pronto, toda su relación se tambalea.

EL RITUAL DE LOS MUERTOS
Nagore Suárez
B EDICIONES

Cuando el padre de un amigo fallece, Anne regresa a la Ribera navarra para asistir a su funeral, a pesar de que aún sigue teniendo pesadillas con lo que ocurrió la última vez. Pero el hallazgo de un cadáver lo cambiará todo.

LOS BESOS
Manuel Vilas
PLANETA

Los besos es una novela de amor romántico, pero también carnal, de cómo en una crisis universal dos personas intentan regresar a la patria atávica del erotismo, ese lugar donde encuentran el sentido más profundo de la vida.

EL JUEVES SIGUIENTE (EL CLUB DEL CRIMEN DE LOS JUEVES 2)
Richard Osman
ESPASA

Elizabeth, Joyce, Ron e Ibrahim, los cuatro miembros del Club del Crimen de los Jueves, todavía están celebrando haber resuelto su primer caso de asesinato. Pero parece que no va a haber suerte porque pocos días después llegará una visita inesperada.

VOLVERÁ DÓNDE
Antonio Muñoz Molina
SEIX BARRAL

Madrid, junio de 2020. Tras un encierro de tres meses, el narrador asiste desde su balcón al despertar de la ciudad a la llamada *nueva normalidad*, mientras revive los recuerdos de su infancia en una cultura campesina que está desapareciendo.

REGRESO A LA VILLA DE LAS TELAS
Anne Jacobs
PLAZA&JANÉS

La villa de las telas abre de nuevo sus puertas. Llega la esperada cuarta parte de la saga superventas de Anne Jacobs. Una magnífica mansión. Una época turbulenta. Un amor que puede vencerlo todo...

CUANDO NO QUEDEN MÁS ESTRELLAS QUE CONTAR
María Martínez
CROSS BOOKS

Desde pequeña, Maya se ha sacrificado por el ballet. Trabaja como solista en la Compañía Nacional de Danza y los ballets más prestigiosos han puesto sus ojos en ella. Sin embargo, un accidente acaba con su futuro prometedor.

EL CIRUJANO DE ALMAS
Luis Zueco
B EDICIONES

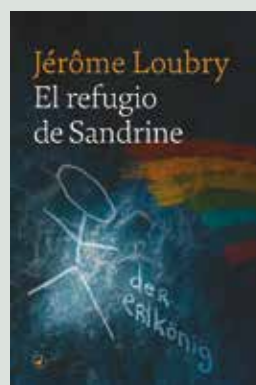
Barcelona, 1797. Bruno Urdaneta solo tiene doce años cuando empieza como aprendiz de su tío Alonso, un cirujano que pronto se dará cuenta de que su discípulo posee un don muy especial.

La historia de la nostalgia

La gran historia de amor del siglo xx.

 catedral

El refugio de Sandrine

La gran revelación del género negro.

Nadie puede escapar del pasado.

DÓNDE ESTÁS, MUNDO BELLO
Sally Rooney
LITERATURA
RANDOM HOUSE

La historia de dos amigas que buscan el amor y la belleza ante un mundo incierto. La nueva novela de la autora de *Gente normal*. Alice, Felix, Eileen y Simon todavía son jóvenes, pero pronto dejarán de serlo. Se juntan y se separan, se desean y se mienten.

QUERIDOS NIÑOS
David Trueba
ANAGRAMA

David Trueba nos invita a una caravana electoral: una novela vibrante, entre la comedia y el retrato del natural del mundo de la política y su trastienda, hecho con un gran ojo para la sátira y la observación desprejuiciada.

LA LLAMA INMORTAL DE STEPHEN CRANE
Paul Auster
SEIX BARRAL

Un recorrido fascinante por la figura de Stephen Crane y por los años en los que Estados Unidos pasó de ser el país de Billy el Niño a convertirse en la América de Rockefeller.

COMO UN SUSPIRO
Ferzan Özpetek
DUOMO

Giovanna y Sergio hoy tienen invitados. Como cada domingo, sus amigos vienen a comer y a disfrutar de una sobremesa. Pero hoy será diferente. Cuando están a punto de servir los entrantes, una llamada interrumpe su rutina dominical.

A FUEGO LENTO
Paula Hawkins
PLANETA

El descubrimiento del cuerpo de un joven asesinado brutalmente en una casa flotante de Londres desencadena sospechas sobre tres mujeres. La autora de *La chica del tren* nos ofrece un brillante thriller sobre las heridas que provocan los secretos.

EL ITALIANO
Arturo Pérez-Reverte
ALFAGUARA

Entre 1942 y 1943, durante la Segunda Guerra Mundial, buzos de combate italianos hundieron o dañaron catorce barcos aliados en Gibraltar y la bahía de Algeciras. Elena Arbués, una librera, encuentra en la playa a uno de esos buzos desvanecido.

NAPARRA. CASO ABIERTO
Jon Alonso Fourcade
TXALAPARTA

Publicado originalmente en euskera, este trabajo sobre la desaparición del militante de los Comandos Autónomos Jose Migel Etxebarria *Naparra* sacudirá nuestra memoria, ayudando a sanar heridas.

MARTUTENE
Ramon Saizarbitoria
EREIN

Ramon Saizarbitoria ha escrito su mejor obra (¿la más íntima?), y no es casualidad que haya tomado como referencia *Montauk*, la novela de Max Frisch que, como *Martutene*, transcurre en un lugar cuyo nombre evoca un recuerdo imborrable.

TE INVITO A UN MOJITO
Mabel Lozano
CATEDRAL

Mabel Lozano y Paka Díaz nos sumergen en su relato en primera persona sobre el cáncer de mama. Lejos de victimizarse, y con un sentido del humor que no deja títere con cabeza, la suya es una historia humana, fresca y muy útil.

LOS GRANIZO Y OTROS BANDIDOS DEL GORBEA
Aketza Merino
TXERTOIA

El historiador Aketza Merino saca a la luz, de manera amena pero rigurosa, la verdadera historia de un grupo de bandoleros que actuó en las estribaciones del monte Gorbéa y acabó en la memoria colectiva de la comarca.

EL REINO VASCO DE LOS NAVARRIS TRAS LA INVASIÓN MUSULMANA
Pedro Esarte
PAMIELA

Este libro abre una nueva vía de investigación en torno a qué fue y ha sido y qué significados se le han querido dar al término "Navarra". Los fundamentos teóricos harán comprender las hipótesis que llevan a conclusiones sorprendentes.

EL PEQUEÑO LIBRO DE LOS BEATLES
Hervé Bourhis
NORMA

Biografía atípica, plagada de anécdotas y datos curiosos. Un recorrido por la trayectoria de los Beatles desde su nacimiento hasta la actualidad que nos recuerda por qué amamos tanto la música de estos ingleses.

ANNE JACOBS

LA VILLA DE LAS TELAS abre de nuevo sus puertas.

Descubre como continúa la historia de la familia Melzer.

Penguin
Random House
Grupo Editorial

PLAZA JANÉS

penguinlibros
www.penguinlibros.com

Disponible en
audiolibro y eBook

NOBEDADEAK

musika

TOLES DURAK
Audience
BIDEHUTS

DESKONTU
%10

Hainbat forma hartzen ditu Audience gernikarren azken lanak, nondik begiratzen diozun arabera. Pandemiak urtebeteko tarte jarri du ekoizpenerako erabilitako bi saioen artean, eta emaitza *Tolesdurak* disko bikoitza da.

SAN JOAN GURUTZEKOAREN POEMA MUSIKATUAK
Gontzal Mendibil /
Ainhoa Tabuyo
TORI PRODUKZIOAK

DESKONTU
%10

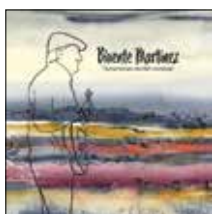
San Joan Gurutzekoaren poema guztiak euskaratu ostean, Luis Baraiazarrak gonbit egin zion Gontzal Mendibili horietako batzuk musikatze-ko. Zeaunuriko abeslariak hamahiru aukeratu eta kantu bihurtu ditu.

PHROLCK
Kherau
ELKAR

DESKONTU
%10

Hamalau urte pasa izan dira Kherau proiektua sortu zenetik. Despedidako disko honetan blues, gospel edo countryaren ikutua nabaria da, Kherau-soinu propioa eta herriko melodiak bartzertu gabe. Beti arte!

TXORIA BURUAN ETA IBILI MUNDUAN
Bixente Martinez
ELKAR

DESKONTU
%10

Oskorriren errepertoriotik ateratako kantuok bere barruko esentziaren bila biluztuak izan dira, ondoren modu libre eta berri batean bermolatuak izateko.

KALAKAN-EUSKADIKO ORKESTRA
Kalakan eta
Euskadiko Orkestra
ELKAR

DESKONTU
%10

Euskadiko Orkestrak, Kalakanek eta Elkar diskoetxeak bat egin dute euskal musika tradizionala bildu eta zabaltzea helburu duen proiektu batean, zeinak bi hanka nagusi izango dituen: hamabi kantako disko hau eta berau aurkezteko zuzeneko kontzertu-sorta.

LUCA
Enrico Casarosa
BUENA VISTA

Ambientada en un pueblo de la Riviera italiana, Luca es una historia de madurez sobre un joven que vive un verano inolvidable. Luca comparte aventuras con su amigo Alberto, pero su diversión se ve amenazada por un secreto.

DVD-AK

EUSKARA IKASTEKO

ARIAN EUSKARA
IKASTEKO METODOA

EUSKARA IKASLEAREN
GRAMATIKA PRAKTIKOA

elkar _Hizkuntzak
www.elkarhizkuntzak.eus

Badatoz jolasak!

ekar

LOS AMIGUITOS

EUSKARAZ ERE

DJECO

Hiru jolas batera dakar: bingoa, bikoteak osatzeko memoria jolasa eta domino jolasa animaliekin edo puntuekin.

EMOTIO

ATOMO GAMES

Emotiok inteligentzia emozionala sustatu nahi du. Jolasaren bidez, onarpena eta komunikazioa bultzatzen ditu, autoestima ona, enpatia eta harreman sozialak errazteko.

PIRATATAK / DIAMONIAK

EUSKARAZ ERE

DJECO

Karta jokoak. Nork bere taktikari segituko dio ontzia egiteko piratek eraso egin baino lehen (Piratatak) edo gaztelua eraikitze sorginek zorte txarra zabaldu aurretik (Diamoniak).

ROOM - AGUS Y LOS MONSTRUOS

GUERRA DE MITOS

Tendremos que ordenar la habitación de Agus y luego jugar las cartas que hemos logrado con el objetivo de conseguir el mayor número de monstruos.

OPERACIÓN DINAMITA

LÚDILO

Un juego de memoria, cálculo y mucha diversión! El objetivo es encontrar o detonar parejas de cartas usando el cálculo, la memoria y una chispa de suerte. ¡Este juego es la bomba!

SHERLOCK EXPRESS

EUSKARAZ ERE

MERCURIO

Moriarty eta bere kideak solte dabilta. Lagundu Sherlocki harrapa ditzan! Hemen denak dira susmagarriak... kontrakoa frogatu arte.

UNÁNIMO

ZACATRUS

Unánimo es el juego de la conexión mental. ¿Qué es lo primero que te viene a la cabeza cuando piensas en las vacaciones? ¿La playa? ¿A los demás también? ¿Seguro?

¿QUÉ ES MÁS DIFÍCIL? ¿MORIR O MATAR?

© Juan Manuel Fernández

JULIA NAVARRO

regresa con su novela más vibrante y actual

PLAZA JANÉS

Disponible
audiolibro y eBook

Penguin
Random House
Grupo Editorial

f t i y penguinlibros
penguinlibros.com

IKASTURTE
BERRIRAKO

PREST!

ETXETIK EDO LIBURU-DENDAN
ESKURATU IKASTURTE BERRIRAKO
BEHAR DUZUN GUZTIA.

TIENES DISPONIBLE TODO EL
MATERIAL PARA EL NUEVO CURSO EN
NUESTRAS LIBRERÍAS, O SI LO
PREFIERES, ON-LINE TAMBIÉN.